

Škofja Loka
dz 0
MOZAIK
2011
070 489(497.4Zelezniki)
120110190,4

KNJIŽNICA ŠKOFJA LOKA

COBISS c

OZAV

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

Letnik 31
Julij 2011

ustvarjamo gibanje

Gibanje v podobi
Moderatorstvo

Prvi certifikati 6 Sigma Green Belt

Utrinki z Domelovega piknika

10. gorski maraton

Glasilno podjetja DOMEL

KAZALO

BESEDA

UREDNIČE

Romana Lotrič
Glavna urednica

Poletje. Sonce, morje, gore, jezera. To so besede, ki so v tem letnem času velikokrat izrečene. Temperature so že čisto poletne, zato nam ohladitev v morju, jezeru ali pa kar pod tušem na domačem vrtu še kako dene. Preden se odpravimo na dopust, smo v Mozaik strnili še dogodke, ki so se zvrstili v zadnjem mesecu in pol.

Beseda urednice	2
Uvodnik	3
Skupščina je izvolila nov nadzorni svet družbe	4
Gibanje v podobi	5
Moderatorstvo	6
Sejem CWIEME 2011	7
Tri zlata priznanja za Domelove inovacije	8
Prvi certifikati 6 Sigma Green Belt	9
Nagradna ekskurzija v Viking	10
Naši novi sodelavci	12
NELA razvoj za prihodnost	16
Voda je nujno potrebna za življenje	17
Piknik Domela – družabno srečanje 2011	20
Irska	22
Prehodite kilometer v čevljih tistega, kateremu pišete	26
Športno rekreacijske igre	27
Deseti gorski maraton – 10. GM 40	28
Športno srečanje	30
Kolesarska dirka za zlato čipko 2011	31
3=plančki	32
Groharjevo leto 2011	34

Poletje je čas piknikov - tako med oddelki kot tudi Domelovega. Ob prijetni glasbi in dobrem razpoloženju se je rajanje zavleklo pozno v noč. V začetku meseca junija je potekala skupščina delniške družbe Domel Holding, na kateri je bil izvoljen nov nadzorni svet. Agencija Pristop je za skupino Domel zasnovala 1. del celostne grafične podobe, ki bo izboljšala prepoznavnost družbe. Nekateri naši sodelavci so se udeležili izobraževanja moderatorjev, katerega cilj je bil boljša komunikacija v individualnih in skupinskih razgovorih, izboljšanje prenosa znanja in veščin na sodelavce, večja učinkovitost in rezultati. Poslovna enota komponente in orodja je razstavljala na sejmu CWIEME v Berlinu, na katerem so se obiskovalci najbolj zanimali za program zabrizgavanja statorskih paketov. V juniju je potekala podelitev priznanj za inovativne dosežke v gorenjski regiji za leto 2010, na kateri je Domel prejel tri zlata priznanja. Sklenil se je krog prvega usposabljanja 6 Sigma Green Belt, na katerem so udeleženci poleg teoretičnega znanja uspešno zaključili projekt izboljšanja procesa ter prejeli certifikat 6 Sigma Green Belt. Ekipa, ki je sodelovala pri razvoju in industrializaciji družine motorjev 725, in prejemniki srebrnih priznanj za inovativne dosežke v letu 2010 so se udeležili nagradnega izleta v podjetje Viking. Predstavljamo vam nove sodelavce, ki so se podjetju pridružili v zadnjem letu. Podpis pogodbe o sofinanciranju operacije »Razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko« med ministrstvom za gospodarstvo in Nelo je potekal 10. 6. 2011. Predstavniki sindikata, sveta delavcev in uredniškega odbora glasila smo si v maju ogledali Irsko. V športnem delu predstavljamo 10. gorski maraton, ki so se ga udeležili tudi naši zaposleni. Za odlične rezultate jim v uredniškem odboru iskreno čestitamo. Domel je postal zmagovalec športnega srečanja med podjetji Selške doline, potekajo pa tudi tekmovanja v športno rekreacijskih igrah. Športno društvo Kamikaze je organiziralo kolesarsko tekmo za Zlato čipko 2011. Predstavljamo rock'n'roll skupino iz Železnikov, ki letos praznuje 15. obletnico, vsi člani pa so zaposleni v našem podjetju. Prireditve ob Groharjevem letu potekajo v polnem razmahu. Vsestranska prireditve leta bo 28. oktobra v Sokolskem domu v Škofji Loki, kjer bo povzetek dogajanj skozi celo leto.

Uredniški odbor vam želi prijeten dopust.

Na naslovnici: Jana Jelovčan pri kontroli EC motorjev
(foto: Tomaž Lunder)

DOMEL®

Domel, proizvodnja elektromotorjev in gospodinskih aparatov Železniki, d.o.o.
Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija, tel.: +386 4 51 17 100,
fax: +386 4 51 17 106, info@domel.com; www.domel.com

MOZAIK - brezplačno glasilo podjetja Domel d.o.o.
naslov uredništva: Glasilo Mozaik - Domel, Otoki 21, 4228 Železniki
tel.: 04 51 17 192, fax: 04 51 17 193; e-mail: stefan.bertoncelj@domel.si
Odgovorni urednik: Štefan Bertoncelj
Glavna urednica: Romana Lotrič

Člani odbora: Tadeja Bergant, Anita Habjan, Danica Jelenc, Štefka Jeram,
Katarina Prezelj, Janja Kozjek, Aleksander Volf, Andrej Šuštar, Marija Demšar;
Foto: Anita Habjan, Tomaž Lunder, Marko Čencič, Andrej Šuštar, Jožica
Rejec, Simon Lotrič, Martina Zgaga, Igor Mohorič Bonča, Miro Pintar, Rok
Pfajfar, Janez Frelih, arhiv Domel
Grafično oblikovanje: Klemen Budna/GTO Košir; Lektorica: Majda Tolar;
Tisk: Tiskarna GTO Košir; Leto 2011, številka 4; Letnik 31; Izvodov: 1750
Stališča avtorjev ne odražajo nujno stališč uredništva.

Drage sodelavke, spoštovani sodelavci!

Pred nami je zaslužen dopust, pred tem pa naredimo še kratko oceno poslovanja v prvem polletju.

V letošnjem letu smo načrtovali 10-odstotno rast prodaje in v prvem polletju smo dosegli 50 odstotkov letnega in dinamičnega plana. Program SE in APEC sta v načrtovanih okvirih, KO in ECS presegajo načrtovane obsege, program MO pa je pod načrtovanimi obsegi prodaje. Poslovni rezultat prvega polletja je tudi v načrtovanih okvirih. Trg je še vedno nestabilen, značilna so nihanja naročil in zahteve po vedno večji odzivnosti.

Jožica Rejec
Direktorica - CEO

Prav tako je tudi trg surovin nestabilen z nepredvidljivimi nihanjem borznih cen in v zadnjem času so se bakru, aluminiju in železu pridružili še magnetni materiali iz redkih zemelj. Ocene obsegov prodaje za naslednje tri mesece so sicer v načrtovanih okvirih, kažejo pa se posamezna zmanjšanja naročil, ki bodo v naslednjih treh mesecih pokazala, ali gre za sezonski učinek ali gre za zmanjšano povpraševanje v širšem obsegu. Zato smo pripravili ukrepe za zmanjšanje vpliva morebitne ponovne gospodarske krize na poslovni rezultat.

Dolgoletni poslovni partner Stihl je za leto 2010 Domelu že tretjič podelil nagrado Dobavitelj leta. Letos smo jo prejeli za sodelovanje na projektu EC motorjev za akumulatorska vrtna orodja. S tem je Stihl naredil pomemben korak pri osvajanju tega dela trga, saj z vrhunsko kakovostjo in zanesljivostjo presega prvotno načrtovane obsege prodaje. V naslednjih letih načrtujejo, da bomo dali na trg še nove aplikacije. K temu smo v Domelu trispevali pomemben delež.

V Domelu sta bili 10.6. s tedanjo ministrico za gospodarstvo Darjo Radič podpisani pogodbi za dva razvojna centra RC NELA,

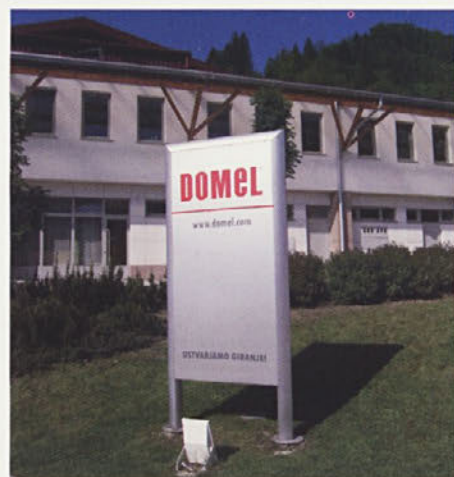
v katerem ima Domel največji delež, in RC SIEVA, kar dokazuje, da se znamo v slovenski elektroindustriji tudi dogovoriti in združevati.

Skupščina Domela Holding je bila 7. 6. z nadpovprečno visoko udeležbo kapitala, in sicer 24,5-odstotno. Izvoljen je bil nov NS: predstavniki kapitala so Lojze Megušar, Minka Benedičič, Tanja Kramar in Stane Zgaga. Svet delavcev je imenoval v NS Aleksandra Volfa in Miroslava Oliča.

Pregovor pravi, da človek najde to, kar išče. Želim vam prijetne dopustniške dni in misli naravnane na iskanje lepih stvari v vas, drugih ljudeh, skratka povsod.

Direktorica Jožica Rejec in Knut Balchen iz podjetja Stihl.

SKUPŠČINA

JE IZVOLILA NOV NADZORNI SVET DRUŽBE

Štefan Bertonec
Domel Holding d.d.
uprava-direktor

V torek, 7. 6., je potekala skupščina delniške družbe Domel Holding, d.d., ki je najvišji organ družbe in je sklicana najmanj enkrat letno. Tokrat je bila na vrsti trinajsta redna skupščina. Udeležili so se je delničarji, ki so imeli nekaj manj kot četrtno vseh glasovalnih pravic, kar je vzpodbudno glede na preteklo prakso, ko je bila stopnja udeležbe občutno nižja. Kaže, da se interes delničarjev za odločanje na skupščini povečuje. Skupščina družbe Domel Holding, d.d. je potekala gladko brez zapletov. Vsi sklepi skupščine, ki sta jih predlagala uprava in nadzorni svet, so bili sprejeti z veliko večino prisotnih glasov. Na tak razplet so seveda vplivali tudi dobri poslovni rezultati družbe in skupine Domel v letu 2010 ter uspešno poslovanje v prvi polovici leta 2011.

Skupščina se je seznanila z revidiranim letnim poročilom družbe, poslovnimi rezultati celotne skupine Domel ter s poročilom o delu nadzornega sveta v preteklem letu. Sprejela je sklep o uporabi bilančnega dobička za leto 2010, odločala je o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu ter seznanila delničarje s prejemki članov organov vodenja in nadzora. Poleg tega je izvolila nov nadzorni svet in imenovala revizorja za leto 2011.

Vsi prihodki skupine Domel za leto 2010 po revidiranem poročilu znašajo 80,2 MIO EUR. Skupina zaposluje 1025 delavcev. Čisti dobiček obračunskega obdobja pa znaša 1.149.814 EUR. Celotni prihodek se je povečal za 27% glede na leto 2009, dodana vrednost na zaposlenega v skupini Domel pa za 10,5% in znaša 27.826 EUR. Čisti poslovni izid na zaposlenega znaša 1.148 EUR. Kazalci uspešnosti so se kljub recesiji obrnili navzgor in kažejo pozitivno rast. Stabilna rast in razvoj sta osnova za zagotavljanje primerne donosnosti, zagotavljanje kvalitetnih delovnih mest in ohranjanje visoke družbene odgovornosti. Družba Domel Holding izvaja dolgoročno dividendno politiko in to pomeni pomembno obveznost in odgovornost za spoštovanje načel, da družba ohranja razvojno usmerjenost v cilju učinkovitosti in donosnosti. Obenem z odgovornostjo in redno izvaja svoje obveznosti iz naslova najema dolgoročnega kredita, najetega pri NLB v letu 2007.

Bilančni dobiček družbe Domel Holding za leto 2010 je v višini 3.797.702,26 EUR, od katerega

preostanek čistega dobička za poslovno leto 2010 znaša 731.142,44 EUR, preneseni dobiček iz prejšnjih let pa znaša 3.066.559,82 EUR.

Del bilančnega dobička v znesku 257.107,50 EUR se bo uporabil po sklepu skupščine za izplačilo dividend v bruto vrednosti 0,45 EUR na delnico, preostali bilančni dobiček po revidiranem letnem poročilu za leto 2010 v znesku 3.540.594,76 EUR ostane nerazporejen.

Dividende bodo izplačane v denarju do 7.7. 2011 delničarjem, ki so bili kot imetniki delnic vpisani v delniško knjigo družbe na dan zasedanja skupščine.

Skupščina družbe Domel Holding, d.d. je imenovala nove člane nadzornega sveta za štiriletno mandatno obdobje z začetkom mandata 7.6.2011. V nov nadzorni svet so bili izvoljeni ga. Minka Benedičič, stanujoča Log 23, Železniki, ga. mag. Tanja Kramar, stanujoča Studeno 16, Železniki, g. mag. Alojzij Megušar, stanujoč Pod Plevno 23, Škofja Loka, g. Stane Zgaga, stanujoč Dašnica 72, Železniki.

V nadzornem svetu bosta prvič sedela tudi dva predstavnika delavcev, saj se je svet delavcev odločil, da imenuje svoje predstavnike v nadzorni svet, kar je skladno s statutarnimi določili družbe in pogodbo o zastopanju enotnega Sveta delavcev v vseh družbah skupine Domel. Na svoji 6. seji, dne 21.4.2011, je kot predstavnik delavcev v nadzorni svet družbe Domel Holding imenoval g. Miroslava Oliča, stanujočega Racovnik 51, Železniki, in g. Aleksandra Volfa, stanujočega Poljanska cesta 9, Škofja Loka, za mandatno obdobje štirih let z začetkom mandata 7.6.2011.

Nov nadzorni svet delničarske družbe Domel Holding je tako sestavljen iz dveh zunanjih članov, dva sta notranja in dva imenovana od sveta delavcev. Dva člana sta upokojenca, štirje pa so aktivno zaposleni. Po strokovni usposobljenosti je nadzorni svet uravnotežen med ekonomskimi in tehničnimi kadri.

Skladno s statutom družbe Domel Holding, d.d. prvo sejo skliče najstarejši član novoizvoljenega nadzornega sveta. Prva konstitutivna seja nadzornega sveta Domela Holding, d.d. je bila sklicana že prvi teden po izvolitvi. Za svojega predsednika so člani izvolili mag. Lojzeta Megušarja. Za podpredsednico pa mag. Tanjo Kramar.

Na prvi seji je nov nadzorni svet sprejel tudi okvirne smernice svojega delovanja v naslednjem štiriletnem obdobju. Ena od nalog je, da pripravi poslovnik o delovanju nadzornega sveta in da se pripravi nov statut družbe, ker je obstoječi v nekaterih delih neuskladen z obstoječim stanjem, prav tako pa ga je potrebno uskladiti s spremembami zakonodaje.

Nadzorni svet na svoji prvi seji.

GIBANJE

V PODOBI

Za skupino Domel smo v agenciji Pristop zasnovali celotno grafično podobo, ki je temeljila na krovnem sloganu »Ustvarjamo gibanje«

Ko nas je skupina Domel pred dobrim letom povabila k sodelovanju, smo se vabilu z veseljem odzvali. Biti del soustvarjalnega procesa z naročnikom, ki dobesedno ustvarja gibanje, je želja vsake agencije. Sodelovati s podjetjem, ki s konstantnimi inovacijami in tržno zanimivimi produkti omogoča rast in razvoj družbe ter zagotavlja kvalitetna delovna mesta v širšem okolju, pa si štejemo še posebej v čast.

Leonida Ravnjak

V skupini Domel skrbno sledijo svojim vrednotam ustvarjalnosti, skrbi za stranke, odgovornosti, podjetnosti, odprtosti, skrbi za zaposlene, ambicioznosti, pripadnosti in skrbi za lokalno okolje. Zaradi širitve poslovanja na visoko konkurenčnem trgu so se soočili z izzivom, da se v očeh ključnih javnosti pozicionirajo z jasno, enotno in celovito celotno grafično podobo, skozi katero so želeli ustrezno in učinkovito izraziti tudi svoje strateške usmeritve in vrednote družbe.

Ravno zaradi zgoraj naštetih razlogov so se v podjetju Domel odločili za temeljito ureditev celotne grafične podobe, ki bo izboljšala prepoznavnost družbe in posredno tudi povečala možnosti za tržno uspešnost.

Sprememba in osvežitev celotne grafične podobe

Podjetje Domel je nekatere osnovne elemente celotne grafične podobe že imelo osnovane, vendar niso bili definirani in sistematizirani v celovitejši podobi, zato smo v Pristopu prispevali predvsem k njeni sistematizaciji.

Uzakonili smo osnovne prepoznavne grafične elemente družbe skupine DOMEL, kot so zaščitni znak v konstrukcijski mreži, v pozitivu in negativu, konstrukcijsko mrežo s sloganom, definirali najmanjšo dovoljeno velikost in nedovoljene uporabe, prikazali njegovo uporabo na barvnih podlagah, na fotografijah, uzakonili korporativni črkopis.

Določili smo korporativne tiskovine, med njimi dopisne liste, račune, dobavnice, vizitke in identifikacijske kartice, ovojnice, bloke, mape, zastavice, vložne kartice, štampiljke, prezentacijske podlage in podpis v elektronski pošti.

Podobno smo ustvarili za družbe DOMEL Holding, d.d., DOMEL Energija, d.o.o., DOMEL IP, d.d., Domel Electric Motors Suzhou Co. Ltd., Domel, Inc. in Domel, PE Laboratorijski sistemi.

Sodelovanje je bilo izjemno prijetno in je potekalo brez zapletov. Večkrat smo našega naročnika obiskali tudi v idiličnem okolju sredi narave v Železnikih, kjer so nas vselej prijazno sprejeli in nam z veseljem pokazali svoje proizvodne obrate. Prva knjiga celotne grafične podobe je bila v teh dneh izdana.

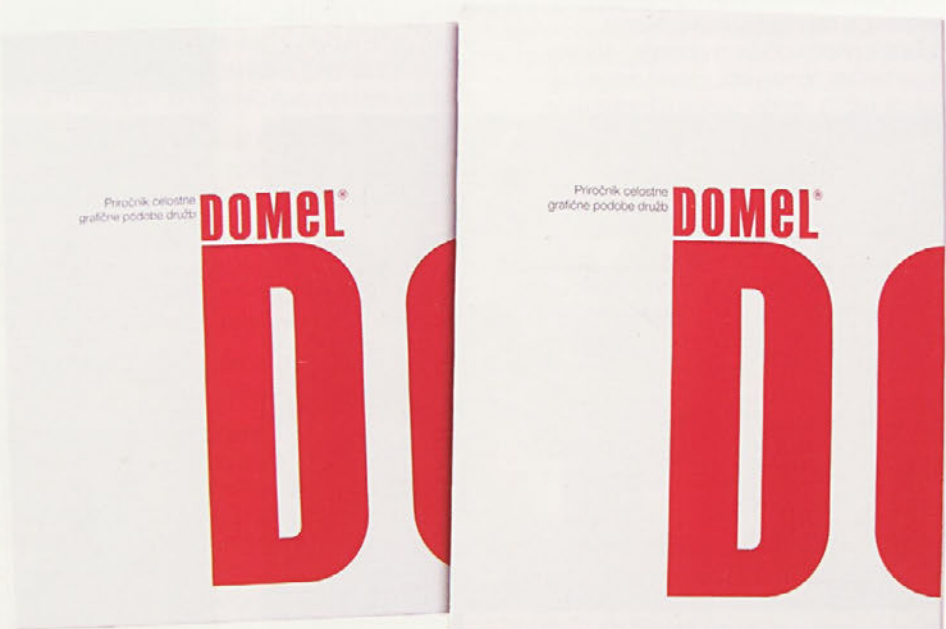
DOMEL®

Sodelovanje se je izkazalo tudi precej uspešno, saj v tem in prihodnjem letu načrtujemo nadaljevanje zgodbe v drugi in tretji knjigi celotne grafične podobe družb skupine Domel, v katerih se bomo osredotočili predvsem na zunanje in notranje označevanje, elemente, ki zadevajo izdelke, shematizacijo sejenskih predstavitev, promocijske aktivnosti družb skupine Domel in podobno.

Pristopove barve smo za Domel zastopali:

Robert Križmančič, umetniški direktor Pristopa, je kot kreativni vodja projekta podal smernice k uzakonitvi celotne grafične podobe podjetja Domel.

Direktorica projekta Tanja Rudolf Čenčič in vodji projektov Gloria Vilar ter kasneje Leonida Ravnjak smo poskrbele, da je delo potekalo znotraj časovnih okvirjev in v skladu z željami naročnika.

Tadeja Bergant

Kaj je bistvena lastnost vodij, trenerjev, mentorjev? Komuniciranje. Pri komuniciranju pa je na podlagi znanstvenih raziskav dognano, da je 85 odstotkov uspeha odvisno od tega, kako shajamo eden z drugim. V današnjem času, ko vsi poslušamo, kako je okolje »turbolentno« in koliko novih težav se pojavlja vsakodnevno, je vse bolj pomembna oblika komuniciranja, ki se ji reče »delavnice«. Te so postale dnevna rutina in orodje, ki pomaga reševati težave. Delavnice pa so uspešne le, če so dobro vodene in to je naloga moderatorjev.

Zato, ker tudi v Domelu nismo brez »težav«, smo se nekateri prijaviли na razpis za izobraževanje moderatorjev. Cilji – naučiti se biti bolj prepričljiv pri vodenju take delavnice (javno nastopanje), boljša komunikacija v individualnih in skupinskih razgovorih, izboljšanje prenosa znanja in veščin na sodelavce, večja učinkovitost in rezultati. S pomočjo Janeza Hudovernika smo šli skozi osnovna načela javnega nastopanja in vodenja delavnic ter na koncu tudi praktično poskusili tako delavnico tudi izpeljati. Bilo je zelo zabavno in ob aktivnem sodelovanju vseh smo se veliko naučili (če smo se hoteli seveda).

Začeli smo s čisto teoretičnimi osnovami – Kakšna je v bistvu struktura učinkovite delavnice?

Ob tem se postavljajo tri osnovna vprašanja:

- kdo (kdo je poslušalec, kdo sedi v občinstvu, kdo je tisti, ki pošilja sporočilo – pomembno poznavanje sebe in poznavanje poslušalcev) – »Sveta ne vidimo, takšnega kot je, ampak ga vidimo takšnega, kot smo mi sami.«
- kaj (kaj želimo povedati – jasen namen predstavitve, kako zbrati in posredovati primerne informacije, da bo delavnica učinkovita) – »Kdor pozna druge, je učen, kdor pa pozna samega sebe, je moder.«
- kako (kako bo vsebina predstavljena, verbalna in neverbalna komunikacija, uporaba pripomočkov in opreme – »Govor mora biti kot žensko krilo: dovolj dolgo, da pokrije bisto, vendar še dovolj kratko, da je zanimivo.«

Zelo zanimiva je bila prva večja naloga – namen je bil, razumeti izhodišče, oceniti predznanje javnega nastopanja, sposobnost improvizacije. Razdeljene so nam bile kartice s sličicami – sama sem dobila sliko jabolka. Časa smo imeli nekje šest minut, od tega je bilo pol časa za pripravo predstavitve, pol pa za samo predstavitev. Vse, kar sem bila sposobna spraviti skupaj o jabolku v treh minutah, sem morala povedati v naslednjih treh minutah petim poslušalcem, ki so me ocenjevali – na koncu so podali tri pohvale in eno priložnost za izboljšavo.

Ali mi lahko verjamete, kakšne težave sem imela – nikakor nisem mogla nehati govoriti ... ne vem sicer, če je to pogojeno s spolom, ampak tudi moški del je imel težave na

časovnem področju. Nekateri udeleženci so se v vlogo moderatorja zelo vživeli in imajo že pridobljen občutek prepričevanja. Tako je npr. Miha pri temi jabolka razlagal, kako je njegov stari ata križal med seboj dve vrsti jabolka in dobil neko novo vrsto (ime sem pozabila – neka Lepocvetka) in je bil tako prepričljiv, da so mu poslušalci dejansko verjeli.

To nalogo smo potem nadgradili – isto temo smo po določenem »modelu diamanta« podrobneje razdelali na tematske sklope in le-te naslednjič predstavili – tokrat v šestih minutah. Spet smo imeli težave s časom in ker smo se vsi zelo trudili ostati v časovnih okvirih, smo »zabluzili« na drugih področjih ... pozabili smo, da je potrebno vzdrževati očesni kontakt, da je potrebno sodelovati z občinstvom – jih motivirati z vprašanji, pozabili smo, da ne smemo imeti polnih rok (sama sem ves čas držala vse flomastre za pisanje po tabli, kar sem jih dosegla, pa še tisto gobico za brisanje), pozabili smo, da je v zaključku potrebno povzeti bistvo ...

Vmes med takimi nalogami smo se tudi »predalčkali«, kakšen kdo je – najprej smo ugotavljali vedenjski profil po DISK metodi. Črke (vsaki pripada določena barva) pomenijo naslednje:

- D (rdeča: ukazovati, voditi) – kako odgovorimo na probleme in izzive
- I (rumena: prepričevati, vplivati) – kako druge prepričamo, da so naša stališča prava
- S (zelená: služiti) – kako odgovarjamo na tempo v okolju (visok S pomeni »akcija«, nizek S pomeni rutina)
- K (prilagoditi se visokim standardom) – kako reagiramo na pravila in postopke, ki jih postavljajo drugi.

V bistvu gre za presek med »kako zaznavam svoje okolje« in »kako se odzivam na svoje okolje«.

Glede na rezultate analize smo potem vsak zase poiskali določene lastnosti oz. karakteristike in glede na to potem iskali rešitve, kako v skupini ublažiti vpliv le-teh.

Recimo osnovne značilnosti za »visoki D« (teh je bilo najmanj, mimogrede – to so strogo rdeči) so:

Prevzemajo iniciativo, nadzirajo (ker se bojijo izgubiti moč in status), so tekmovalni, želijo biti za vsako ceno na vrhu, osredotočeni so na naloge brez zavedanja občutkov drugih, močne volje (trmasti), hitri (več projektov naenkrat – nagnjenost k deloholiku), radi imajo spremembe, želijo, da jih drugi opazijo, radi delegirajo, nagnjeni h konfliktom ...

Ob predpostavki, da te lastnosti poznamo in komuniciramo z nekom, ki jih ima – recimo ob dejstvu, da je nekdo nagnjen h konfliktom, se pripravimo, če je potrebno, vendar vedno na osnovi vnaprej dobro pripravljenih podatkov in ne na osebnostnem nivoju ...

Pokazatelji za »ta rdeče« so v delovnem okolju recimo: delovna miza, ki zgleda zelo polna; polno dela, projektov, materiali so naležni na kupe; na mizah so veliki planski koledarji, ob njih pa visijo nagrade za dosežke, oprema nakazuje na kontrolo in moč, razporeditev stolov je zaprta, formalna, ni prirejena vzpostavljanju kontakta, temveč za izkazovanje moči, pozicij ...

Moderatorji naj bi tudi nekaj vedeli o udeležencih delavnice – njihovih učnih tipih. Razložen nam je bil model 4MAT (format), ki deli ljudi na štiri različne učne tipe:

- **Mislec** – konkretna izkušnja in razmišljujoče opazovanje; postavlja ključna vprašanja: **Zakaj** to počnemo? Želi vedeti, zakaj bi se z nečim ukvarjal.
- **Teoretik** – abstraktni koncept in razmišljujoče opazovanje; postavlja ključna vprašanja: **Kaj** natančno nameravamo početi? Odvisen je od informacij.
- **Praktik** – abstraktni koncept in aktivno preizkušanje; postavlja ključna vprašanja: **Kako** bomo to dosegli, kako se nekaj počne? Želi vse tudi sam preizkusiti.
- **Aktivist** – konkretna izkušnja in aktivno poslušanje; postavlja ključna vprašanja: **Kaj če** ... kako to lahko uporabimo? Zanima ga, kaj z nekim znanjem lahko naredi.

» Lahko začnete ukrepati ali pa čakate na čudež. Čudeži so čudoviti, vendar so zelo nepredvidljivi.«

Peter F. Drucker

SEJEM CWIEME 2011

Marko Čenčič

Poslovna enota komponente in orodja je v mesecu maju razstavljala na sejmu CWIEME v Berlinu.

Kratice CWIEME pomenijo »Coil winding, insulation and electrical manufacturing exhibition«. Na sejmu se predstavljajo ponudniki navijalne tehnike, izolacijskih materialov, proizvajalci in predelovalci elektroplačevin ...

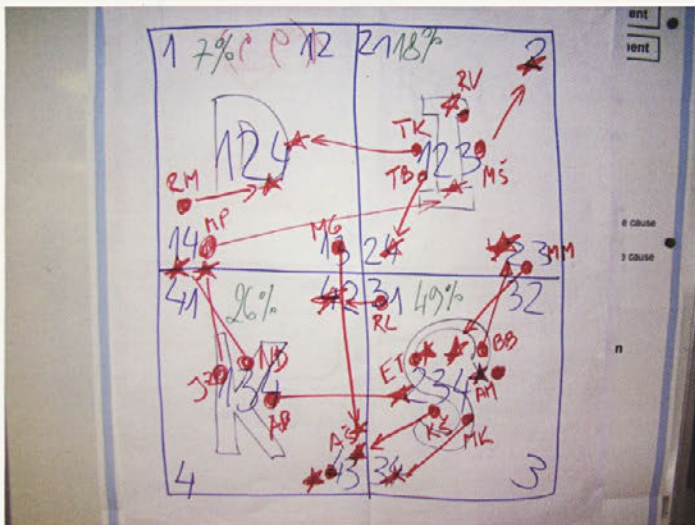
Glede na to poznavanje spet lažje komuniciramo z udeleženci delavnic – vedeti je potrebno, da pri mislecu – bodi motivator; pri teoretiku – bodi učitelj; pri praktiku – bodi trener in pri aktivistu – bodi kolega.

Preizkusili smo se tudi v posameznih delih ene delavnice, kot so recimo brainstorming, miselni vzorci, pisanje po »flipchart«-u, nianse glasu, pomen poudarkov (poskusite v stavku »Jaz nisem rekel Suzani, da je Peter neumen.«, ko ga glasno berete, poudariti vedno drugo besedo, pa boste videli, kako drugače je vsakič razumeti stavek ...), potem smo na koncu naših »izobraževalnih druženj« vsa prejeta znanja združili v izvedbo ene večje delavnice za reševanje konkretnega problema. Nato pa smo v stilu »Ljubite svoje sovražnike, ker vam bodo povedali vaše napake« ocenjevali našo večščino moderacije in vsak zase izdelali akcijski načrt, kaj bomo upoštevali pri tem ocenjevanju in kako bomo to uresničili.

Zdaj pa kot znamo ... v borbo proti problemom ... in držimo se misli Charlesa Darwina:

»Ne preživi najmočnejši, niti najbolj inteligenten predstavnik svoje vrste, pač pa tisti, ki je najbolj prilagojen na spremembe.«

In še nekaj utrinkov z delavnic:

Sejem je ozko specializiran in je v tem segmentu eden od največjih sejmov na svetu. Ima dolgoletno tradicijo oz. letos praznuje 35 let obstoja. Prvi sejem je bil organiziran v Londonu leta 1972 in nato od 1973 dalje v Chicagu. Sejem CWIEME je že vrsto let ponovno v Evropi ter v zadnjem času še v Indiji ter na Kitajskem. V Berlinu je sejem od leta 1996 in od takrat številno razstavljalcev iz leto v leto narašča. Letos je sejem potekal v štirih halah. Našteli so 629 razstavljalcev iz 40 držav sveta – letna rast 6,5-odstotna oz. skupaj 875-odstotna rast od leta 1996. Tudi tokrat je bilo največ prisotnih proizvajalcev komutatorjev, sledili so ponudniki lamel in paketov iz elektroplačevine. Na področju predelave elektroplačevine in paketov je bila zbrana naša celotna konkurenca iz Evrope ter delno tudi iz ZDA in Daljnega vzhoda.

Za Domel-ovo poslovno enoto komponente in orodja ta sejem še vedno ostaja najpomembnejši. V preteklosti smo razstavljali na več sejmih po Evropi (Euromold, Euroblech, Hannover Messe), vendar nikjer nismo imeli toliko uspeha kot na tem sejmu. Po sedmem nastopu na sejmu CWIEME lahko rečemo, da nas pozna že veliko obiskovalcev. Temu botrujejo predvsem stalni prostor na razstavišču, enotna predstavitev skozi vseh sedem let razstavljanja ter postopna uveljavitev na tržišču. Na podlagi prvih odzivov na sejmu in po njem ocenjujemo, da je bil letošnji nastop uspešen. Predhodno smo povabili preko 90 poslovnih partnerjev (obstoječih in novih) in več kot polovica le-teh se je odzvala našemu povabilu. Prav tako smo pred sejmom pripravili nov reklamni material, ki je pripomogel k uspešni predstavitvi. Že na samem sejmu smo prejeli povpraševanja. Največ zanimanja so obiskovalci tudi tokrat pokazali za naš program zabrizgavanja statorskih paketov.

Po zaključenem sejmu so na vrsti posejemske aktivnosti. Na osnovi razgovorov smo poslali zahvale za obisk vsem pomembnejšim obiskovalcem. Sledili so telefonski razgovori z obiskovalci naše stojnice, ki so napovedovali pošiljanje povpraševanj ter dogovore o terminih obiskov. Trenutno pripravljamo ponudbe, na podlagi katerih si v prihodnosti obetamo nove posle in kupce.

Domel na mednarodnem sejmu CWIEME v Berlinu.

TRI

ZLATA PRIZNANJA ZA DOMELOVE INOVACIJE

Martin Pintar

8.6.2011 se je v Iskratelu v Kranju z uvodnim nagovorom slavnostnega govornika, rektorja Ljubljanske univerze dr. Stanislava Pejovnika, pričela podelitev priznanj za inovativne dosežke v gorenjski regiji za leto 2010.

Za leto 2010 je Območna zbornica za Gorenjsko prejela 39 prijav. Podeljena so bila naslednja priznanja:

- 8 zlatih priznanj
- 18 srebrnih priznanj
- 12 bronastih priznanj
- 1 diploma
- priznanje za najbolj inovativno podjetje Gorenjske za leto 2010

Generator Stihl

Prejemniki zlatih priznanj GZS OZ za inovativnost v letu 2010

Domel je na razpis prijavil tri novosti, in sicer :

- Razvoj in industrializacija generatorjev za Stihl
- Razvoj in industrializacija statorja za pogon klima naprave v hibridnih vozilih
- Avtomatizacija zalivanja gredi za motorje 467

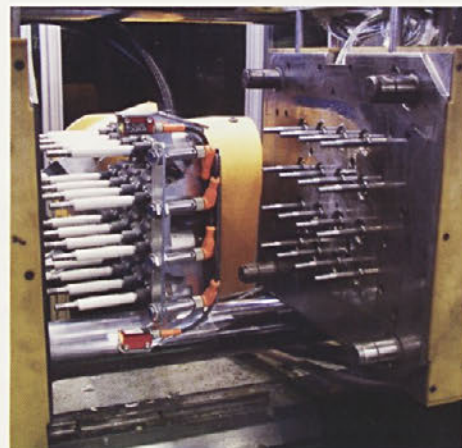
Stator za klima napravo

Vse tri inovacije so prejele zlato priznanje, inovacija Razvoj in industrializacija statorja za pogon klima naprave pa se bo potegovala še za priznanja najboljših inovativnih dosežkov v slovenskem prostoru.

Ostala zlata priznanja so prejeli še Elan za smuči Amphibio, Acroni za razvoj martenzitnega jekla, Alpina s »4 DRY - ventilation system«, Iskra MIS z »DC LINK kondenzatorji v škatlicah« in »Konstrukcijske rešitve za izboljšanje izkoristka bistabilnega stikala«.

In če se od trenutkov veselja ponovno vrnemo k nagovoru prof. Pejovnika, se zavedamo, da se dandanes kar nekaj ljudi ukvarja s problematiko, kako izkoristiti potencial raziskovalne sfere, kako priti do novih inovativnih produktov, ki jih naše gospodarstvo potrebuje, kako povečati izkoristek javnih sredstev, ki so namenjena za ta področja. Profesor Pejovnik je v začetnem nagovoru z modelom treh špiral zelo preprosto prikazal, da smo ljudje tisti, ki bomo s svojo odprtostjo in sodelovanjem

zagotovili pogostejše križanje poti med javno-raziskovalnimi in proizvodnimi podjetji, če bo le-to hkrati podprto še s strani države. In kjer bo znanje podprto z dobro idejo, vizijo in začetnim kapitalom, se bodo ustvarjale inovacije. Domel je na tem področju načrtoval pravo pot.

Avtomatsko zalivane gredi

PRVI

CERTIFIKATI 6 SIGMA GREEN BELT

Andrej Šuštar

Konec junija smo sklenili krog prvega usposabljanja 6 Sigma Green Belt. Udeleženci seminarja, ki so poleg teoretičnega znanja uspešno zaključili projekt izboljšanja procesa, so prejeli certifikate 6 Sigma Green Belt. 6 Sigma je metodologija sistematičnega pristopa k reševanju problemov proizvodnih in poslovnih procesov, ki s statističnimi in drugimi orodji kakovosti v timskem delu trajno rešujejo probleme s ciljem zmanjšati stroške slabe kakovosti in s tem povečati uspeh podjetja in zadovoljstvo kupcev.

Tudi v Domelu smo se odločili, da začnemo uporabljati metodologijo 6 Sigma. Osnovno znanje za izvajanje projektov izboljšav je združeno v tako imenovanem programu usposabljanja Green Belt ali po slovensko zeleni pas. Po enem letu od začetka usposabljanja lahko ugotovimo, da smo prejeli veliko novega znanja ter se spoznali z novimi orodji, ki nam olajšajo naše delo pri reševanju večjih kakovostnih izzivov v procesih. DMAIC pristop metodologije nas usmerja, da smo temeljiti, osredotočeni in učinkoviti pri svojem delu. Reševanje problema poteka v obliki projekta, torej je določen tim sodelavcev, prav tako so določeni terminski roki, finančni in drugi cilji; nato pa po posameznih fazah uporabljamo različna orodja, ki nam omogočajo, da pridemo do temeljnih vzrokov za probleme v procesih in jih z izboljšavami odstranimo.

V okviru usposabljanja smo odprli 12 novih 6 Sigma projektov izboljšav. Sedem projektov je že doseglo cilje in so zaključeni, ostali so še v teku. Rezultati projektov so številne izboljšave s skupno vrednostjo letnih prihrankov preko 150.000 €. Za vse uspešno zaključene projekte so prejeli certifikate 6 Sigma Green Belt naslednji sodelavci: Miro Šmid,

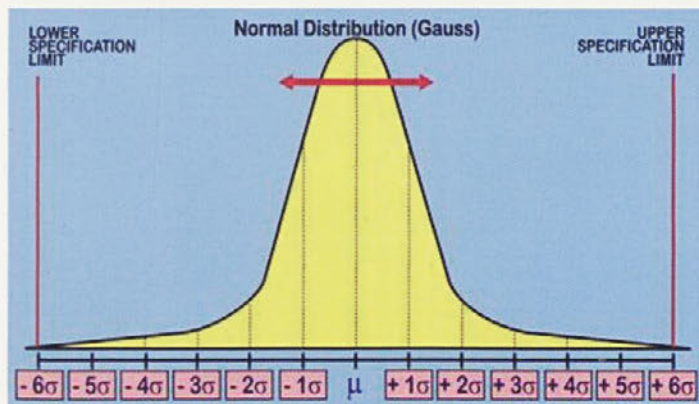

Prejemniki certifikatov 6 Sigma Green Belt. Prvih čestitk so bili deležni s strani direktorice Jožice Rejec in Mateja Hohnjeca, ki je vodil usposabljanje.

Simon Šifrar, Danica Marenk, Franci Medičevc, Mohor Markelj, Robert Mesec in Bernard Drol. Usposabljanje bomo nadaljevali s seminarji Black Belt, ki so nadgradnja osnovnega znanja, ter še posebej z uporabo 6 Sige v razvoju, to je s programom Design for Six Sigma (DFSS), ki ga za svoje razvojne projekte uporabljajo tudi naši večji kupci, še posebej Philips.

Vodja projekta	Naslov 6 Sigma projekta
Bernard Drol	Zmanjševanje stroškov nekakovosti na gredi 484
Robert Mesec	Povečanje produktivnosti na montažni liniji 10 - program 467
Danica Marenk	Izboljšava načina merjenja raztržne sile pri paketih
Mohor Markelj	Izboljšanje lepljenja magneta na obroč
Franci Medičevc	Oblikovanje navitja na rotorju 315
Simon Šifrar	Povečanje OEE na BMC brizgalnih strojih
Miro Šmid	Pokanje kolektorjev 496

Rezultati 6 Sigma projektov so številne izboljšave s skupno vrednostjo letnih prihrankov preko 150.000 €.

6 Sigma je boj z variacijo v naših procesih. Probleme v procesih rešujemo tako, da dobimo sposobne in obvladovane procese, ali če hočete, da imamo čim bolj ozke Gaussove krivulje, ki so centrirane glede na tolerančne meje.

DMAIC je osnovna struktura 6 Sigma projektov.

NAGRADNA EKSKURZIJA V VIKING

Martin Pintar

Pri podelitvi Domelovih nagrad in priznanj za inovativne dosežke v letu 2010 je bil poleg simboličnih praktičnih nagrad razpisan tudi izlet v Viking, kjer v baterijska vrtna orodja vgrajujejo naše motorje 725. Poleg ekipe, ki je sodelovala pri razvoju in industrializaciji družine motorjev 725, so bili udeleženci ekskurzije še prejemniki srebrnih priznanj. V Viking smo se odpravili v petek, 10.6.2011.

Po petih urah vožnje smo prispeli v Kufstain, ki leži ob reki Inn na Tirolskem blizu avstrijsko-nemške meje. Podjetje Viking leži na obrobju mesta. Dokaj nova tovarna leži sredi travnikov in izgleda, kot da je pomotoma zašla tja.

Podjetje Viking v Kufstainu

Sprejela nas je profesionalna vodička gospodična Bernadette Kössl in odgovorni za nabavo gospod Georg Juffinger.

Po prepričljivi video predstavitvi podjetja smo šli na ogled proizvodnje.

Viking je podjetje z 260 zaposlenimi v lasti Stihla. Pod blagovno znamko Viking izdelujejo vrtni program kosilnic, frez, puhalnikov, drobilnikov in malih vrtnih traktorjev. V tem podjetju sestavljajo tudi ves električni program aparatov blagovne znamke Stihl.

V lanskem letu so imeli približno 110 mio € prometa, v matičnem podjetju nimajo lastne proizvodnje sestavnih delov. Za sestavne dele iz plastičnih mas se obračajo na milanski okoliš, kjer je, kot pravijo, veliko dobrih in konkurenčnih brizgalcev komponent.

Ker je njihov program višjega cenovnega razreda, je običajno osnovna školjka siluminska. Siluminske dele jim odlivajo in lakirajo v Franciji. Ostale standardne sestavne dele dobijo na trgu, kjer so zaradi velike konkurence cene ugodne, za specialne sestavne dele pa imajo po potrebi podobne dobavitelje, kot je Domel. Vhodne materiale hranijo v visokoregalnem skladišču za 4500 pozicij. Kontrola vhodnega materiala se izvaja glede na rang dobavitelja (tu se Domel odlično uvršča). Poleg tega imajo še ločeno skladišče za rezervne dele.

Miro Šmid, direktor področja kakovosti:

V Vikingu me je presenetilo dejstvo, da imajo zaposleno profesionalno moderatorko oziroma vodičko, ki se ukvarja samo z vodenjem obiskov po podjetju in pripravo komercialnega gradiva. Po pojasnilu, da imajo tedensko vsaj 3 do 4 obiske, je to dejstvo postalo bolj razumljivo. Pohvaliti je potrebno njeno splošno in tehnično znanje o podjetju in o vseh izdelkih, ki so se montirali v času našega obiska. Sama urejenost proizvodne hale je nekje na pričakovanem nivoju za tako vrsto montaže (velikih sestavnih delov za različne aparate in stroje, ki se montirajo hkrati). Se pravi, precej, hm, kako naj rečem, »napolnjeno« je izgledalo. Čestitajmo si, v Domelu imamo bolj urejeno, je pa res, da imamo drugačen tip dela. Na vseh potrebnih mestih je na razpolago ustrezna dokumentacija za

delavce (navodila, postopki, fotografije ...), vzpostavljen je princip dela »štirih oči«, kar pomeni, da vsak delavec sam odgovarja za kakovost svojega dela in sam pregleda svoj rezultat (dvoje oči), za njim pa še naslednji delavec pregleda, če je resnično dobil vse, kar je bilo potrebno iz predhodne operacije (še dvoje oči). Temu v Domelu rečemo interni dobavitelj - interni kupec. Nad vsako linijo je velik LCD televizor, kjer je jasno razvidno, kaj se trenutno na liniji montira, kolikšna je pričakovana in dejansko dosežena količina izdelkov za preteklo uro, trenutno uro in prihodnjo uro. Te količine so namreč različne, med 12. in 13. uro delavci odhajajo na kosilo, ampak tako, da montaža poteka stalno, brez prekinitev, je pa v tistem času pričakovana količina ustrezno manjša. Narejene izdelke odpelejo v visokoregalno skladišče. Prav tako imajo za polizdelke, ki jih kupujejo, urejeno skladišče po »kaotičnem principu«, kar pomeni, da računalnik skrbi za optimalno napolnjenost paletnih mest, in sicer tako, da minimira število potrebnih prevoženih kilometrov za voznike viličarjev (zanimivo, ne?). Dalo bi se še kaj reči o načinu ravnanja z našimi motorji, ampak o tem tu raje ne bi.

V sami montaži je bil ta petek dokaj umirjen. Imajo 38,5-urni delovnik. Ker je trenutno za njihov program dokaj mrtva sezona, v tem času v petkih veliko ljudi koristi fond ur.

Delovala je montažna linija, kjer so montirali motor 725 v baterijsko kosilnico na nitko.

Sestavljali so tudi puhalo z našim 315 motorjem. Pri montaži uporabljajo 4-očno kontrolo, to pomeni, da pri naslednji operaciji delavec dobi navodila, kaj mora kontrolirati za predhodnikom.

Posebno pozornost posvečajo preskušanjem njihovih aparatov in tudi v sami reklamni predstavitvi podjetja so posebej poudarjali vzdržljivost in zanesljivost njihovih izdelkov. Po možnosti imajo kontrolo funkcionalnosti čim bolj vključeno v linijo, da se izključi človeški faktor.

PIKNIK

AVTOMOBILSKE

Udeleženci ekskurzije.

Jure Pfajfar – vodja razvojnih laboratorijev

Pri obisku me je zanimal predvsem njihov način preskušanja in tudi oprema. Njihov tržni pristop je prepričati kupce glede zanesljivosti in kakovosti izdelkov. S prikazom metod in praktičnih primerov preskušanja so zelo učinkoviti. Imajo tudi preskuševališče na prostem, kjer testirajo vzdržljivost aparatov (kosilnice se vozijo naokoli privezane na drog). Zanimivo pa je, da tovarna stoji sredi travnikov, kjer imajo ogromno testnih površin za njihove aparate.

Zaradi potreb po merjenju nižjih nivojev zvoka (govor, $L_p < 60$ dB(A)), predvsem na področju avtomobilske industrije in pri aplikacijah, kjer so zahtevane tihe pogonske rešitve v razvoju, že dalj časa spremljamo rešitve, ki bi Domelu omogočale kvalitetnejše meritve na tem področju. Prijetno me je presenetil ogled njihove vrhunske gluhe sobe, kar se odraža v dimenzijah (d*š*v): 9.6m*9.5m*4.7m, kjer v Vikingu merijo zvočne moči aparatov. Podatki, ki sem jih med obiskom pridobil, bodo dobrodošli.

Ob tej priložnosti so odgovorni konstrukterji z obeh strani obisk s pridom izkoristili za kratko delavno srečanje.

Po ogledu smo se odpravili v Kufstain na kosilo in na bežen ogled mesta, nato pa smo šli še na ogled rudnikov soli v Bertesgartnu in ogled starega mesta.

Mira Kokalj – prodaja

Pisano poslikano mesto Bertesgarten in slan okus iz rudnika sta nas pošteno užejala. Ob pivu, opazovanju domačinov in turistov ter izvernih šalah se je sicer umirjeno mesto kar treslo od slovenskega smeha. Vsi, posebno pa naš najstarejši član, si bomo izlet zapomnili po prijetni večerni dogodivščini, srečanju mlade bodoče neveste s selškim lovskim bratom in gasilcem. Res sta bila fletna.

Še si želimo takih izletov! Še bomo inovativni!

Še nekaj lepega se mi je zgodilo v juniju. Povabljena oziroma povabljeni sva bili obe upokojenki z avtomobilske. Na piknik, namreč. Obe sva bili tudi na lanskoletnem, v prepričanju, da je to najin zadnji. Ja, kdaj so pa upokojenke še vabili na kaj takega? Podobnega primera ne poznam. Na novoletno druženje za upokojenke že, na piknik aktivnih pa ne.

Marija Demšar

Toplo mi je bilo pri srcu, ko sem dobila povabilo. Mislim pa, da Ivanka tudi. Kdaj se je piknik začel, niti ne vem. Ko naju je Ivanka mož dostavil na Rovno, je bila zabava že v polnem teku. Najprej sva videli moški del posadke, oh fante, ki so bili kje drugje kot na nogometnem igrišču. Še opazili naju niso. Tista okrogla zadeva, ki se ji reče žoga, jih je čisto zaposlila, da ne rečem zasvojila. Nikoli pa ne bom pozabila definicije za nogomet, na katero sem naletela pred kratkim pri reševanju križanke. Le-te rada rešujem. Navadno jih tudi rešim. Naletela pa sem na zame precej trd oreh. Križanka je bila napisana bolj v šaljivem tonu, ne klasična. Najpomembnejša postranska stvar v življenju?! Ja kaj je to? Vse sem imela v mislih, skoraj pred očmi! A nič od tega! Na koncu se je izkazalo, da je to nogomet! Glavno je pa to, da so fantje uživali na temu pikniku. Tudi v nogometu, ki ga jaz, iskreno rečeno, nikoli ne bom razumela.

Potem pa naprej. Same lokacije piknika res ni bilo treba iskati. Glasba, pa ne slaba, pa znani obrazi so ti povedali vse. No, tukaj sva. Lepo je vse to. Lepo je bilo spet videti vse te obraze, čeprav sem jih nekaj pogrešala, nekaj je bilo pa novih. Zabava je bila takrat tudi že v polnem »razmahu«. Pa ves tisti klepet, smeh, šale, no tudi ples in dobra hrana v trdni in tekoči obliki. Predvsem pa vzdušje med vsemi. Povezani so med sabo, skupaj so zelo dober kolektiv. Pa naj bo to v delavnici ali pa na pikniku. Tako naj tudi ostane!

Lanskoletni piknik je bil na prostem. Takrat nam je vreme malo ponagajalo, pa kakšne hude toplote tudi ni bilo. Letos so torej najeli hišico. Streha že, streha. Voda je tokrat prišla od drugod, le da je Sora čisto mirno žuborela po svoji strugi. Že prvih petnajst minut sem bila precej mokra. O, saj nisem bila le jaz, presenečenje pa je bilo precejšnje. Hec pa mora biti! Upam, da je glasbeni stolp preživel. Kljub vsemu sem pogrešala harmoniko, ki jo imam zelo rada. Vesela pa sem, da še obstajajo mladi fantje, ki jim nekaj pomeni, ki se jo z veseljem učijo igranja nanjo. Svet se obrača, vrednote pa tudi. Tudi harmonika, upam, bo še dobila svoje pravo mesto, čeprav trenutno ni najbolj popularna. Ne daj se Luka, ne zanemari svojega talenta.

Kako je to popoldne hitro minilo. Mali poklepetaš tu, malo tam, pa se stemni, kot bi mignil. Jaz, upokojenka, navadno hodim s »kurami spat«, a so me le-te tokrat krepko prehiteli. Pa mi ni žal, ker je bilo lepo. Vseeno bo pa držalo, da naj starejši ljudje in majhni otroci gredo zgodaj spat.

Upam, da so se vsi ostali še dolgo v noč veselo zabavali.

Športni park Rovno.

NAŠI

NOVI SODELAVCI

Danica Jelenc

Za začetek si bom sposodila besedilo pesmi Adija Smolarja: »Zavod za zaposlovanje, to je kraj, kjer se končajo sanje, da delal bom, mirno živel, da bom denarja nekaj imel ...

Ja, hudo je, ko enkrat pristaneš na takšnem zavodu, saj to pomeni, da iščeš službo in to bodisi prvič ali pa kar je še huje, službo si izgubil, zato se moraš prijaviti na zavod za zaposlovanje. K sreči imamo v naši dolini zaenkrat še kar mir s takimi in podobnimi ustanovami oziroma ravno nasprotno – v zadnjem času smo v naši firmi celo zaposlovali. K sreči pa nismo zaposlovali samo nekvificirane delovne sile, ampak tudi strokovnjake, mlade sodelavce, ki so se zaposlili prvič. Tale članek bo mogoče malo krivičen do vseh tistih, ki so se zaposlili v zadnjem času kot delavci v montaži ali proizvodnji, vendar sem se odločila, da vam predstavim tiste sodelavce, ki so se zaposlili v režiji. Zdi se mi, da je to res prava sreča, da danes nekdo, ki je zaključil fakulteto, dobi zaposlitev za poklic, ki ustreza njegovi izobrazbi. Bi se človek res lahko vprašal, kam nas pelje ta naša zaposlitvena politika.

No, pa preidimo k bistvu, da me slučajno ne zavede kakšna politična diskusija. Tale članek je nastajal kar nekaj časa. Najprej sem se morala sploh pozanimati, kdo se je v zadnjem letu zaposlil v naši firmi. Ko mi je Špela poslala seznam, sem ugotovila, da večino od njih sploh ne poznam. K sreči obstaja »čudo tehnike« - elektronska pošta, s katero si v današnjem času prav lahko pomagaš. Pripravila sem nekaj vprašanj, ki sem jih poslala na kar nekaj naslovov. Ob tej priložnosti moram pohvaliti vse za tako hiter odziv, saj sem nekaj odgovorov dobila že isti dan. Sem bila res prijetno presenečena, ker če pomislim nase, bi gotovo čakala do zadnjega dne ali še malo dlje – moja slaba navada, ki se je nikakor ne morem odvaditi. No, in potem sem zbirala odgovore, ki si jih v nadaljevanju lahko preberete. Upam, da bom s člankom vsaj malo pripomogla, da se ne bo vsak, ki pride ob desetih na malico, spraševal. »Ti, kdo pa je to, ali je to spet en nov?«

Našim novim sodelavcem pa se še enkrat zahvaljujem za sodelovanje oziroma pomoč pri pripravi tega članka in jim želim, da bi se med nami dobro počutili in ustvarili uspešne kariere.

Prvi mi je odgovore poslal

SEBASTJAN KAMENŠEK.

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Ker sem bil Domelov študent, mi te informacije niso bile težko dostopne. Tako sem vedel za vse interne razpise. In ker je delovno mesto ustrezalo moji izobrazbi in mi je predstavljalo izziv, sem sprejel pobudo kadrovske službe za zaposlitev.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Da

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

V Domelu sem delal prej kot študent že kako leto. Nato sem se lani oktobra zaposlil za določen čas. Tako pogodbo imam še vedno.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Pri sodelavcih sem bil lepo sprejet in mislim, da sta tako delovno vzdušje kot sam kolektiv eden najmočnejših atributov Domel-a.

Kakšno delo opravljaš?

Sem razvojniki na programu avtomobilske industrije – program DC motorji.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Da.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Malo me je presenetila edino intenziteta dela, vendar se tudi tega privadiš in mi to sedaj ne predstavlja nobenih težav več.

JAKA KAVČIČ

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Za prosto delovno mesto sem izvedel od zaposlenih v Domelu.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Da.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

Zaposlil sem se s 1. februarjem 2011. V Domelu sem nekaj let v času srednje šole opravljal počitniško delo v času poletnih počitnic.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Mislím, da kar dobro.

Kakšno delo opravljaš?

Sem komercialist na oddelku avtomobilske industrije.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Sem zadovoljen. Delo je pestro in dinamično, kar sem tudi pričakoval. Skratka, ni mi dolgčas.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Vsak začetek je težak, pravijo. Tudi ta ni bil izjema. Na začetku je glava polna nekaj informacij, števil, kod motorjev, imen sodelavcev itd. Všeč mi je bilo, da sem od moje mentorice kar hitro dobil nekaj »resnega« dela, ob katerem se človek pač največ nauči. Po petih mesecih sem se na novosti vsaj že malo navadil, tako da celotna slika počasi postaja vse bolj jasna.

MATEJ ŽLEBIR

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Na spletu v razpisih za štipendije.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Prva resnejša.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

V Domelu sem delal v poletnem času že kot študent.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Sodelavci so me sprejeli odprtih rok. Že v prvih tednih zaposlitve so me povabili tudi na nekatere družabne dogodke.

Kakšno delo opravljaš?

Sodelujem pri elektro delu načrtovanja proizvodnih linij.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Delo mi zaenkrat ustreza in sem z njim zelo zadovoljen.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Malo sem se moral privaditi na pisarniško naravo dela. Do sedaj sem bil navajen na nekoliko več gibanja. Zelo pozitivno pa so me presenetili moji sodelavci. Mislim, da ekipa zares dobro diha.

Ali bi še kaj povedal glede svojega dela?

V Domelu sem se imel že priložnost naučiti veliko o delovanju nekaterih elementov, ki so mi bili na področju elektrotehnike in mehanike do sedaj še nepoznani. Omogočena mi bo tudi prisotnost na nekaterih izobraževanjih o uporabi določenih programskih paketov, kar bo še dodatno razširilo moje znanje, ki ga bom lahko v prihodnosti z veseljem uporabil pri svojem delu.

MARTIN ARNOLJ

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Preko interneta oz. sorodnikov.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Da.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

Opravljal sem obvezno prakso, ki je del študija, in diplomu.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Odlično.

Kakšno delo opravljaš?

Opravljam delo v EKL oz. preizkuševališču sesalnih enot.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Da.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Sproščenost pri delu.

Naslednji sodelavec, ki se bo predstavil, ni zaposlen v matični firmi v Železnikih, pač pa v našem podjetju, ki ima sedež na Kitajskem.

DAVID VOLK

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

V časopisu in na internetu sem videl oglas za vodjo nabave na Kitajskem, istočasno so mi prijatelji, ki že delajo na Kitajskem, poslali internetno povezavo na ta oglas.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Ne.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu

delal že kot študent?

V Domelu sem se zaposlil lansko leto.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Se mi zdi, da kar v redu. Komunikacija s Slovenijo je zelo dobra, če koga potrebuješ, je vedno na razpolago in ga lahko pokličeš in obratno.

Kakšno delo opravljaš?

Opravljam delo vodje nabave za Domel Electric Motors Suzhou na Kitajskem.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Zelo sem zadovoljen, saj je delo na Kitajskem pestro in vedno zanimivo. Skoraj vsak dan se naučiš kaj novega iz novih, nepredvidljivih situacij in pridobiš veliko izkušenj. Tudi sodelavci tu so odlični.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Pozitivna predvsem glede sodelavcev, tako v Sloveniji kot na Kitajskem, podpora je zelo dobra in ljudje so vedno pripravljeni sodelovati in pomagati. Negativna pa, da je enak standard življenja na Kitajskem v primerjavi s Slovenijo veliko dražji in težje dosegljiv. Tu sta npr. zahodna hrana in pa izlet v naravo luksuzni dobrini, zato staneta več in ju je težje dobiti.

Ali bi še kaj povedal glede svojega dela?

Zelo sem zadovoljen s podporo v Sloveniji, še posebej moram pohvaliti ljudi v razvoju SE in druge, s katerimi imamo redne telefonske kontakte in si izmenjamo veliko informacij. Upam, da bomo uspešno in dobro opravili svoje delo tu in da bomo naprej razvijali Domel Suzhou, da bo podjetje raslo v še hitrejšem tempu.

TINA OBLAK

Kako so te sprejeli sodelavci?

Sodelavci v pisarni so me lepo sprejeli in med njimi sem se vedno super počutila, enako velja tudi za vse ostale moje sodelavce, s katerimi sodelujem.

Kakšno delo opravljaš?

Delam v oddelku prodaje. Pri svojem delu imam veliko stika s kupci in sodelavci iz različnih oddelkov Domela. Pri mojem delu je pomembna predvsem komunikacija, tako s kupci kot tudi znotraj Domela.

Si s svojim delom zadovoljna oziroma so se

izpolnila tvoja pričakovanja?

Moje delo izpolnjuje moja pričakovanja, saj je zelo raznoliko in zanimivo. Predvsem mi je všeč, ker vsakodnevno komuniciram v različnih jezikih in imam možnost sodelovati z ljudmi različnih narodnosti in kultur.

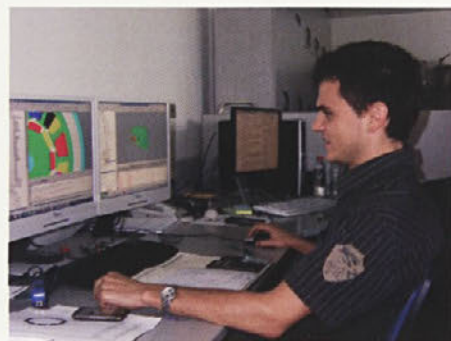
Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Negativnih pričakovanj na začetku ni bilo, zgodilo se je le nekaj manjših, a pozitivnih presenečenj.

Ali bi še kaj povedala glede tvojega dela?

Menim, da sta pri mojem delu izjemnega pomena timsko delo in medsebojno sodelovanje, kar mi je zelo všeč in mi hkrati predstavlja tudi izziv.

BLAŽ BRATINA

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Bil sem štipendist, tako da me je delovno mesto čakalo.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Da.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

Zaposlil sem se konec aprila letos. Prej sem leto in pol intenzivno delal diplomsko nalogo v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko in Domelom.

Kako so te sprejeli sodelavci?

V redu.

Kakšno delo opravljaš?

Simuliranje elektromotorjev v 2D in 3D okolju. Sodelujem tudi pri izdelavi prototipnih EC motorjev, ki jih sam zmodeliram.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se

izpolnila tvoja pričakovanja?

Pričakovanja so velika. Nekaj se jih je že izpolnilo, vendar jih še mnogo več čaka na izpolnitev.

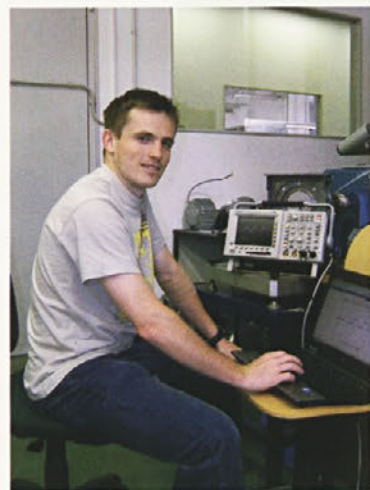
Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Pozitivno: Že skozi celotno sodelovanje z Domelom sem imel in imam odličnega mentorja.

Negativno: V Sloveniji smo inženirji podcenjeni.

Ali bi še kaj povedal glede svojega dela?

Delo je zanimivo in mi omogoča pridobivati "intelektualno širino", kar je ključnega pomena na začetku moje kariere.

GREGOR VIDMAR**Kje si izvedel za prosto delovno mesto?**

Možnost zaposlitve na tem delovnem mestu sem dobil potem, ko sem v razvojnih laboratorijih delal že leto in pol preko študentskega servisa. Mesec dni pred opravljanjem moje diplome se je odprlo delovno mesto v okviru Centra odličnosti nizkoogljivičnih tehnologij (CO NOT), katerega član je Domel, in ponujena mi je bila redna zaposlitev.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

To je bila moja prva zaposlitev. Zaposlen sem bil z deljenim delovnim časom – 80 odstotkov CO NOT in 20 odstotkov Domel. Eno leto kasneje (letos februarja) sem šel iz CO NOT in se zaposlil v Domelu za poln delovni čas, ker sem dobil status mladega raziskovalca iz gospodarstva.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

V Domelu sem prvič delal tritedensko poletno prakso leta 2006 na področju kakovosti. Naslednje leto sem opravljal poletno prakso v razvojnih laboratorijih, kjer so mi ponudili možnost nadaljnega dela preko študentskega servisa. Sredi leta 2008 sem vpisal absolventski staž in od takrat pa do 1. 1. 2010 sem delal preko študentskega servisa. S 1. 1. 2010 pa sem se redno zaposlil. 25. 1. sem tudi diplomiral.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Sodelavci so me sprejeli zelo dobro. Odnosi v laboratorijih so super. Sodelavci so bili tudi vedno pripravljene vzeti si čas in pomagati, zato sem se hitro učil.

Kakšno delo opravljaš?

Večinoma sem programiral v okolju Labview, in sicer sem delal programe za avtomatsko testiranje in merjenje, sodeloval sem pri postavljanju merilnih sistemov, izvajal meritve turbo koles in nekatere druge meritve. Zdaj v okviru doktorata delam raziskave s področja ležajnih tokov na družini AZ motorjev, sodelujem pri reševanju problema elektromagnetnih motenj na 10kW AZ motorju, delno pa še vedno sodelujem pri postavljanju sistema za testiranje motorja za električno pomožno zavoro.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Z delom sem zadovoljen – programiranje mi je bilo vedno zanimivo, tudi ostalo delo v laboratorijih je v redu. Problematika ležajnih tokov, ki so mi jo v Domelu predlagali za področje dela na doktoratu, pa mi na začetku ni bila najbolj všeč. Ko sem malo bolj resno začel z delom na tem področju, pa me je kar potegnilo, tako sem zdaj tudi s tem delom zelo zadovoljen. Zanimivo mi je tudi sodelovanje pri reševanju elektromagnetnih motenj na 10kW AZ motorju, saj je problematika delno povezana s problematiko ležajnih tokov.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Že od začetka sem bil zadovoljen z odnosi s sodelavci znotraj laboratorijev in njihovo pripravljenostjo pomagati. Nekaj težav sem imel z učenjem programiranja v Labview-ju. Programiranje mi je bilo sicer že na »faksu« zanimivo, vendar sem bil navajen delati v tekstovnih programskih jezikih (C), v Labview-ju pa se programira grafično in tudi tehnike programiranja so drugačne, tako da je bil potreben miselni preskok. Vendar, ko se navadiš Labview-ja, je delo bistveno lažje kot v tekstovnih programskih jezikih.

MATEJ ZORKO**Kje si izvedel za prosto delovno mesto?**

Za delovno mesto sem izvedel na spletni strani podjetja, kjer je bil objavljen razpis za delo.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Da, to je moja prva zaposlitev.

Kdaj si se zaposlil, oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

Zaposlil sem se v začetku aprila 2011, pred tem pa še nisem delal v Domelu.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Mislím, da so me dobro.

Kakšno delo opravljaš?

Moje delo največ zajema programiranje merilnih sistemov in izvajanje meritev.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Trenutno se sicer še učim, ampak se mi zdi delo precej raznoliko in zanimivo.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

Pozitivno: dobra malica.

GREGOR MOHORIČ

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

Na Domelovi spletni strani.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Ne.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

Zaposlil sem se konec februarja 2011, vendar sem pred tem (s krajšo prekinitvijo) že bil 4 leta zaposlen v Domelu na istem delovnem mestu.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Mislím, da so bili veseli mojega povratka v Domel.

Kakšno delo opravljaš?

Sem komercialist prodaje v PE ECS.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Da.

ZORAN OPRIN

Kje si izvedel za prosto delovno mesto?

V časopisu Delo sem zasledil oglas.

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Ne.

Kdaj si se zaposlil oziroma ali si v Domelu delal že kot študent?

V Domelu sem zaposlen od 1.4.2011. Z Domelom sem dolga leta sodeloval kot dobavitelj posameznih sklopov. Sodelovanje je bilo zelo prijetno in uspešno.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Zelo dobro – oddelek je majhen in vsi se poznajo oz. so sodelavci že dolga leta, tako da sem prišel v dobro uigrano ekipo. Vsi mi pomagajo pri spoznavanju procesov in mi vedno priskočijo na pomoč pri kakšnem izzivu.

Kakšno delo opravljaš?

Zaposlen sem v PEKO-tu in tržim komponente in orodja.

Si s svojim delom zadovoljen oziroma so se izpolnila tvoja pričakovanja?

Delo je zanimivo in pestro, tako da so se moja pričakovanja v glavnem izpolnila. Prodajni proces zahteva veliko aktivnosti in vztrajnosti.

Pozitivna oziroma negativna presenečenja na začetku?

V glavnem so bila pozitivna ☺.

Ali bi še kaj povedal glede svojega dela?

Zelo sem vesel, da sem postal del uspešnega kolektiva Domel in hkrati se zavedam svoje odgovorne naloge. Svet okrog nas je v izjemno intenzivnem procesu prilagajanja na spremembe. Danes v času globalne povezanosti bolj in hitreje kot kdajkoli prej. Vsak dogodek kjerkoli na svetu ima lahko skorajda trenutni učinek tudi na vse nas. Nastala situacija terja predvsem od prodaje proaktivno delovanje. Pripravljeni moramo biti na vse možne spremembe in se jim čim hitreje tudi prilagoditi. Danes trg (kupec) pričakuje veliko več kot pa samo »dobro ceno izdelka«. Vedno bolj je pomembna celotna storitev/servis (dobra razpoložljivost in dobavljivost izdelkov, kratki dobavni roki za serijsko proizvodnjo in orodje). Nastala situacija zahteva od vseh nas, da znamo kupcu prisluhni, da smo mu sposobni pomagati, razumeti njegove težave ter z njim poiskati skupno rešitev, ki bo prinesla obojestransko korist.

ROMANA MARKELJ

Ali je to tvoja prva zaposlitev?

Že v srednji šoli in na faksu sem bila Domelova štipendistka, tako da sem se zaposlila takoj po opravljeni diplomí.

Kdaj si se zaposlila oziroma ali si v Domelu delala že kot študentka?

Zaposlila sem se z januarjem 2010.

Kako so te sprejeli sodelavci?

Sodelavci so me dobro sprejeli. V pisarni je dobro vzdušje, sodelavci so prijazni in vedno pripravljeni pomagati.

Na začetku je bil verjetno najbolj prisoten strah, kako se bom vključila med zaposlene in kakšno bo moje delo, vendar pa je bil strah povsem neutemeljen, saj so me vsi lepo sprejeli.

Kakšno delo opravljaš?

Moje delo je predvsem v okviru delovnega, gospodarskega in pogodbenega prava, najdejo pa se tudi naloge in vprašanja z drugih področij. Je pa ponavadi tako, da je vsaka zadeva drugačna od prejšnje in se nikoli ne ponavljajo, kar predstavlja še večjo motivacijo za delo.

No in končno se približujem koncu tega članka. Kar ni se hotel »zlití« na papir, treba je bilo počakati pravi trenutek. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste s svojimi odgovori pomagali sestaviti članek.

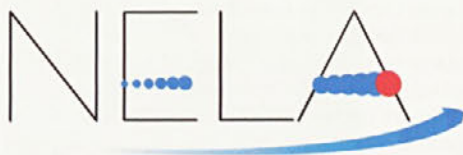
NELA

RAZVOJ ZA PRIHODNOST

Lojze Demšar

Podpis pogodbe o sofinanciranju operacije »Razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko« med ministrstvom za gospodarstvo in Nelo pomeni začetek uresničevanja poslanstva Nele, kar bo pomembno prispevalo h krepitvi mednarodne konkurenčnosti slovenskih podjetij iz vrst elektroindustrije. To je eden od korakov na poti, pomemben za vsa podjetja, ki so pristopila k operaciji.

NELA razvojni center, d.o.o. je rezultat namere o sodelovanju vodilnih slovenskih podjetij iz panoge elektroindustrije in elektronike.

Veselili smo se prvega uspeha, da smo se združili v konzorcij in uspeli na razpisu, ki ga je pripravilo ministrstvo za gospodarstvo. V aprilu smo s partnerji podpisali pogodbo o ustanovitvi razvojnega centra Nela.

Že 26. aprila je bilo novoustanovljeno podjetje vpisano v register. Družbeniki so svoje obveznosti za vplačilo vložkov že zagotovili. Družba Nela ima 5 milijonov € osnovnega kapitala in je že začela s svojo dejavnostjo.

S sinergijo projektov želimo vzpostaviti pomembno razvojno središče. Z vzpostavitvijo sodelovanja med podjetji v panogi in izkoriščanjem sinergij bomo zmanjševali stroške razvoja, krepili raziskovalno kapaciteto in vzpostavljali strukturo, ki bo odražala najvišji nivo poslovne in tehnične odličnosti v Sloveniji.

Pozitivna energija, pripadnost in motivacija družbenikov ter zaposlenih v razvojnem centru NELA so garancija, da bomo cilje, ki smo jih zapisali v program poslovanja, tudi uresničili.

Glavni cilji, ki so navedeni v prijavi, so: do konca leta 2014 ustanoviti preko 20 novih podjetij, pridobiti preko 20 patentov in doseči bistveno večjo dodano vrednost glede na panogo.

V grobem gre pri projektu za tri stebre razvoja:

- Sklopi učinkovitih električnih strojev
- Stikalna tehnika
- Zagotavljanje kakovosti in prenos tehnologij

V številkah pa pomeni skupna vrednost sofinanciranja 19,9 mio €, od tega 4,9 mio € za razvojno-raziskovalno delo in 14,9 mio € za investicije v razvojno dejavnost.

Za razvojni center Nela je zelo pomembno tudi dejstvo, da so potrebe po sodobnejših, energetsko varčnejših komponentah in električnih strojih ter aparatih tudi neposredno zaobjete v direktivah EU.

Podpis pogodbe med ministrstvom za gospodarstvo in Nelo pomeni torej začetek uresničevanja poslanstva Nele, kar bo

pomembno prispevalo h krepitvi mednarodne konkurenčnosti slovenskih podjetij iz vrst elektroindustrije.

Tudi na tak način bomo z več vloženega znanja doprinesli k spreminjanju strukture slovenskega gospodarstva v strukturo, prilagojeno zahtevam globalne ekonomije.

Podpis pogodbe skupaj z razvojnim centrom SiEVA pa kaže na širino in sodelovanje, ki se je razvilo med sodelujočimi podjetji v razvojnih centrih in med razvojnimi centri samimi. Odprtost slovenskega gospodarstva za medsebojno sodelovanje pa je porok, da bomo konkurenčnejši in močnejši v globalni ekonomiji.

Direktor SIEVA RC Miloš Šturm, ministrica za gospodarstvo Darja Radič, direktor NELA RC Lojze Demšar.

Podpisovanje pogodbe med ministrstvom za gospodarstvo in NELA, d.o.o.

VODA

JE NUJNO POTREBNA ZA ŽIVLJENJE

Tukaj je poletje in z njim vročina. Naš organizem deluje drugače kot pozimi. Ker v vročini telo izloča več tekočine, jo moramo nadomestiti. Ker večina ljudi premalo pije, sem se odločila, da v tej številki nekaj besed namenim nam nujno potrebni, vse bolj dragoceni vodi.

Voda predstavlja več kot polovico telesne mase organizma. Je nujna sestavina vseh tkiv v telesu. Tri četrtine vode v telesu se nahaja v krvi, celicah in mišicah, ena četrtina pa v kosteh. Kot topilo omogoča, da je mnogo v njej raztopljenih snovi na voljo celičnim funkcijam in je potrebna za vse reakcije. Je medij v metaboličnih reakcijah in kot strukturna komponenta daje celicam obliko. Nujna je za fiziološke procese prebave, absorpcije in izločanja. Ima ključno vlogo v strukturi in funkciji obtočil in deluje kot medij transporta za hranila in ostale snovi v telesu. Vzdržuje fizično in kemično ravnotežje znotraj celičnih in izven celičnih tekočin ter ima neposredno vlogo pri ohranjanju telesne temperature.

Janja Kozjek

Delež vode v telesu se spreminja odvisno od spola, starosti in deleža telesne maščobe.

Delež je v povprečju manjši pri ženskah, debelih ljudeh in starejših osebah zaradi manjšega deleža mišične mase. Pri odraslem človeku predstavlja voda 60% telesne mase. Nekoliko večji delež telesne mase predstavlja pri majhnih otrocih, največji delež telesne mase pa doseže pri novorojenčku, in sicer 70%.

Odrasel človek, ki tehta približno 70 kg, ima v telesu okoli 42 litrov vode, od tega 25 litrov v celicah, 14 litrov med celicami in 5 litrov v krvi.

Kljub temu, da je v krvi le 7% vse vode, se njena količina ne sme spreminjati.

Večina vode iz telesa se izloči prek ledvic z urinom (1,5 l), prek kože s potenjem jo izgubimo okoli 1 l in približno 200 ml z blatom. Za vzdrževanje

dnevne bilance vode potrebujemo med 2 in 2,5 l tekočine. V procesih metabolizma nastane dnevno okoli 250 ml vode, s hrano jo zaužijemo povprečno 1 l, od 1,5 l do 1,8 l pa jo moramo dnevno zaužiti s pijačo, najbolje s pitno vodo ali z nesladkanimi zeliščnimi čaji ali sadnim sokovi.

V zmernih podnebnih razmerah lahko odrasel človek brez vode preživi do 10 dni, otrok do 5 dni. V nasprotju je možno brez hrane preživeti več tednov.

Pri povečani telesni aktivnosti, še posebno v povišanih temperaturah okolja, lahko dnevne potrebe po vodi dosežejo tri do štirikratno priporočeno količino.

Mineralne snovi (natrij, klorid), ki se hkrati izločajo skupaj z vodo, je nujno treba nadomestiti, sicer lahko pri vnosu čiste vode in hkratnem pomanjkanju natrija pride do hiponatriemije. Hiponatriemija je zmanjšanje koncentracije natrija (soli) v krvi. Ko se nivo natrija zniža, pride do splošnega stanja presežka tekočine v telesu in posledično do otekanja možganov. Simptomi so zamegljena zavest, slabost, bruhanje, omotica, vrtoglavica ...

Med telesno aktivnostjo se zaradi dehidracije pojavi zmanjšanje funkcionalne delovne sposobnosti že pred občutkom žeje. To še zlasti velja pri dobro treniranih športnikih, pri katerih se občutek žeje pojavi kasneje (včasih šele pri izgubi telesne tekočine nad 2% telesne mase) kot pri nešportnikih, kjer se pojavi že pri izgubi tekočine v količini 0,5% telesne mase.

Ugotovljeno je, da tekači za vsak odstotek izgubljene telesne mase zaradi znojenja upočasnijo tempo teka za 2%.

Dehidracija nima pomembnega vpliva na kratkoročne anaerobne aktivnosti, njen vpliv pa je izrazit pri dolgotrajnih aerobnih aktivnostih. Izguba telesne tekočine v količini 2% telesne mase zmanjšuje delovno zmogljivost celo do 20%. Pri izgubi telesne tekočine do 5% telesne mase do 30% in izguba telesne tekočine večje od 10% telesne mase pa že pomeni smrtno nevarnost.

Povečana količina izgubljene telesne tekočine prek kože, dihal, prebavil in sečnih poti je posledica nekaterih fizioloških in patoloških dogajanj:

- povečana izguba prek kože pri izpostavljenosti vročini, opeklinah ...
- povečana izguba prek dihal pri izpostavljenosti mrazu, visoki nadmorski višini ...
- povečana izguba prek prebavil zaradi različnih bolezni (bruhanje, driske);
- poveča izguba prek kože in dihal pri povišani telesni temperaturi.

Simptomi dehidracije in toplotnega stresa

Žeja se pojavi, ko je človek že dehidriran in izgubi že od 0,8 do 2% telesne mase zaradi izgube tekočine.

Maksimalen napor v vročem in vlažnem okolju lahko že po nekaj minutah trajanja tega stanja povzroči povečano znojenje in izgubo telesne tekočine, zmanjšanje volumna krvi in znižanje arterijskega tlaka.

Že po dveh do štirih dneh organizem ni več sposoben izločati snovi, ki se izločajo z urinom. Slednje težave so pogoste predvsem pri majhnih otrocih ali starejših ljudeh.

Izguba telesne mase na račun izgube telesne tekočine (%)	Znaki
1-2	žeja, utrujenost, slabost, neugodje, izguba apetita
3-4	zmanjšanje fizične zmogljivosti, suha usta, zmanjšanje izločanja urina, rdečica, nemir, apatija
5-6	težave pri koncentraciji, glavobol, razdražljivost, zaspanost, motena regulacija telesne temperature, povišana frekvenca dihanja
7-10	Vrtoglavica, mišični krči, izguba ravnotežja, zmedenost (delirij), izčrpanost, kolaps

Znaki dehidracije

Pijače lahko razdelimo na alkoholne in brezalkoholne ter na naravne in umetne.

Glavne skupine pijač so:

- voda: navadna, nizko in visoko mineralizirana, zdravilna;
- sokovi: sadni in zelenjavni sokovi iz različnega sadja in zelenjave, mešani sokovi z dodatki (sladkorja, alkohola, vitaminov, mineralov) ali brez;
- osvežilne brezalkoholne pijače: gazirane in negazirane (sodavica, aromatizirane pijače, pijače iz rastlinskih izvlečkov ...);
- fermentirane pijače: vino, pivo, jabolčnik, medica ...;
- žgane pijače, likerji in druge močne alkoholne pijače;
- kava, čaj, kakav;
- mešane in druge pijače: alkoholne in brezalkoholne z drugimi živilskimi dodatki ali brez njih (koktejli ...).

Za fizično aktivnost, ki traja do 60 minut, je za dobro rehidracijo ustrezna navadna voda.

Če fizična aktivnost traja dlje kot 60 minut, je mehanizem znojenja popolnoma aktiviran in prihaja do pomembnega izgubljanja elektrolitov.

Za nadomeščanje izgubljenih elektrolitov in tekočine običajna voda ni več ustrezna, ampak je potrebno nadomeščati tudi elektrolite. Nadomeščanje le čiste vode v primeru dehidracije redči tekočine v organizmu in povzroča hiponatremijo, ki še okrepi klinične težave.

Pijače za rehidracijo se delijo glede na osmolarnost. Najboljši izbor predstavljajo izotonične pijače (molarnosti so enake kot kri in plazma, dobro se resorbirajo in se dolgo zadržujejo v telesu).

Za pitje je najprimernejša čista voda. Najboljša za odžejanje je talna ali globinska voda, studenčnica, ki vsebuje številne mineralne soli. Pri tem so zlasti pomembni kalcij, magnezij, kalij, baker, cink, železo, litij, predvsem pa jod in fluor.

Strokovnjaki, ki priporočajo pitje vodovodne vode iz pipe, oporekajo pitje destilirane vode, ker ta ne vsebuje mineralov. Vsekakor odsvetujejo tudi stalno pitje vode iz plastenk.

Tudi pitje velikih količin mineralne vode, ki vsebuje večje količine mineralov, ima lahko slabe posledice na človekovo zdravje (motnje elektrolitskega ravnotežja, napenjanje, driska ...).

Naravna mineralna voda mora vsebovati vsaj 500 mg mineralnih snovi na liter. Mineralne vode lahko v grobem razdelimo glede na količino skupnih mineralnih snovi:

- do 2000 mg/l – nižje mineralizirana voda,
- 2000 do 4000 mg/l – srednje mineralizirana voda (Radenska Kraljevi vrec),
- 4000 do 6000 mg/l – višje mineralizirana voda (Donat Mg),
- nad 6000 mg/l – visoko mineralizirana voda.

Najpreprostejša je razvrstitev mineralnih vod glede na vsebnost ogljikovega dioksida. Voda, ki ne vsebuje CO₂, običajno nadomešča navadno pitno vodo. Voda z večjo vsebnostjo CO₂ lahko otrokom ali

občutljivejšim škoduje. CO₂ daje občutek svežine, pospešuje gibanje želodca in izločanje kisline ter povečuje količino izločenega seča, v mineralni vodi pa deluje kot konzervans, ker preprečuje in zavira rast mikroorganizmov.

Bistvena prednost mineralnih vod je v njihovi biološki in kemični neoporečnosti, medtem ko so zdravilni učinki težje merljivi, a ne zanemarljivi. Mineralne vode so le dopolnilni vir mineralnih snovi ob uravnoteženi prehrani. Zelo pomembno je, da lahko pomagajo uravnati telesno maso, ker ne prinašajo energije. Uveljavljajo se tudi kot zelo primerne osvežilne pijače.

Moderni potrošniki, še posebej otroci, vse pogosteje posegajo po drugih vrstah pijač, od sadnih sokov do brezalkoholnih osvežilnih pijač ter kave, čaja ter drugih industrijsko narejenih energijskih pijač.

Razen sadnega soka s 100% sadnim deležem in brez aditivov so vse ostale pijače bodisi pasterizirane bodisi so jim dodani razni aditivi za izboljšanje organoleptičnih lastnosti, sredstva za konzerviranje, so dodatno slajeni z naravnimi ali umetnimi sladili, lahko pa so jim dodani industrijski vitaminski pripravki ali še druga poživila.

Od mineralnih vod se priporočajo manj gazirane (Radin, Miral), ki ne povzročajo napenjanja.

Gazirane so primernejše za uživanje po fizični aktivnosti kot pred ali med njo.

Sadno-zelenjavni napitki vsebujejo vitamine, grozdni in sadni sladkor ter kalij. Ker včasih povzročajo občutek napetosti, so bolj kot med aktivnostjo priporočljivi po telesni aktivnosti.

Sokovom daje prehransko vrednost predvsem velika količina vitaminov A in C, karotinoidov, drugih rastlinskih snovi, zlasti če sok ni toplotno obdelan. Raziskave kažejo, da je fiziološka dejavnost naravnih vitaminov in antioksidantov zaradi različnih zaščitnih dejavnikov, ki so naravno navzoči v rastlinskih sokovih, večja kot ob zaužitju dodanih sintetičnih vitaminov.

V zadnjih letih se je predvsem povečala ponudba t.i. ledenih čajev, energijskih napitkov ter različnih gaziranih pijač. Večina teh napitkov ima znatno energijsko vrednost, a so skoraj brez prehranske vrednosti.

Mleko je primeren napitek, vendar ga na prazen želodec ni dobro uživati v velikih količinah. Po telesni aktivnosti naj bi prispevalo zelene beljakovine. Priporoča se mleko z manj maščobami (1,6%).

Zmerno ali kulturno pitje alkoholnih pijač zdravju ne škoduje.

Zgornja meja na dan je:

- 2 do 2,5 dl vina ali
- 0,5 do 0,75 l piva ali
- 0,5 do 0,75 dl žganih pijač.

Navedene vrednosti veljajo za moške, za ženske pa so zaradi presnovnih in konstitucijskih vzrokov manjše. Več kot 3 kozarci vina na dan zdržema 25 let (40 do 80 g alkohola), že pomenijo nevarnost alkoholnega hepatitisa, maščobne infiltracije jeter in ciroze, prav tako povečujejo tveganje za boleznj srca in ožilja, predvsem zaradi povišanega krvnega tlaka.

Dejansko na človekovo zdravje vpliva količina alkohola v pijači in ne vrsta pijače. Izjema je morda le rdeče vino, ki vsebuje mnogo zaščitnih snovi, naravnih antioksidantov, ki varujejo pred nastankom ateroskleroze.

Alkohol poveča diurezo in upočasni rehidracijo, zato ni priporočljiv.

Morska voda: z razredčitvijo morske vode (npr. 0,6 litra morske vode in 2,8 litra navadne vode) dobimo napitek, ki se dovolj hitro prazni iz želodca, ne sili k bruhanju in ne vnaša preveč soli v organizem. Morska voda organizmu nudi zelo veliko rudnin, tudi s kalijem in magnezijem.

Kava sicer lahko poveča diurezo in posledično povzroči dehidracijo, vendar nekatere izkušnje kažejo, da med samo obremenitvijo ne vpliva pomembneje na samo hidracijo.

Zelo velike količine pa lahko povišajo vrednosti v krvi ali urinu do ravni, ki je bila še do leta 2005 na seznamu prepovedanih substanc.

Kava, kakavovi napitki ter čaji iz pravega čaja, kola pijače vsebujejo določeno količino metilksantinov, ki imajo do neke mere poživilni učinek, lahko pa povzročajo akutno ali subakutno toksičnost. Kofein je že dolgo časa poznan kot dodatek za boljše telesno zmogljivost in vzdržljivost. Je naravni alkaloid, ki deluje stimulatивно na centralni živčni sistem, ki se odraža v večji telesni in umski aktivnosti (vendar ne omogoča precizne koordinacije in sposobnosti natančnega umskega dela), poveča porabo energije in zmanjša občutek lakote.

Prekomerno uživanje kofeina (npr. več kot 3 skodelice kave na dan – 100 do 250 mg kofeina) povzroči povečano bitje srca, zožitev žil, razširitev dihalnih poti, razdražljivost, glavobol, dehidracijo, tresenje ... Kofein povečuje oksidacijo maščob in tako varčuje endogene zaloge ogljikovih hidratov.

Osnove nadomeščanja tekočine pri športnih aktivnostih

S povečano telesno aktivnostjo se poveča tudi metabolizem. Evaporacija (znojenje) med naporom predstavlja pomemben mehanizem za vzdrževanje telesne temperature. Izguba znoja med telesno aktivnostjo je odvisna od temperature okolja, površine telesa in metabolizma športnika. V času 15 minut pred tekmo oziroma treningom je priporočljivo popiti 2,5 dl tekočine.

Med telesno obremenitvijo in dehidracijo se telesna temperatura močno poviša, kar lahko vodi do toplotnega šoka. Med znojenjem se še posebno izgubljajo natrij, klor, kalij in magnezij. Dve uri pred treningom je priporočljivo zaužiti 400–600 ml napitka s približno 50 g ogljikovih hidratov.

V primeru, da napor traja do ene ure, za nadomestitev izgubljenega tekočine zadostuje voda.

Med vadbo, ki traja več kot eno uro, je priporočljivo dodati ogljikove hidrate in elektrolite (natrij, klor, kalij in magnezij).

OBVESTILO:

V primeru, če med kolektivnim dopustom nastopite bolniško, morate najkasneje v roku 24 ur to sporočiti na telefon: **51 17 100**.

Med treningom ali tekmo je potrebno popiti približno 2,5 dl (150–350 ml) napitka vsakih 15–20 minut, ki naj vsebuje 6–8 % raztopino ogljikovih hidratov, odvisno od vrste napora in do 460 mg natrija/liter tekočine, ki omogoča zadrževanje vode v telesu in prepreči hiponatremijo.

Tudi pri kratkotrajnih naporih je potrebno paziti, da ne pride do dehidracije športnika.

Športniki, ki se udeležujejo kratkotrajnih aktivnosti, kot je na primer sprint oziroma športniki v ekipnih športih, kjer prihaja do prekinjajoče obremenitve (košarka, nogomet, rokomet), prav tako tvegajo pojav dehidracije.

Potrebe športnikov po napitkih so odvisni od njihovih individualnih potreb, trajanja in intenzitete športa ter klimatskih pogojev.

PRIPOROČILA ZA NADOMEŠČANJE TEKOČINE:

- najpomembnejši je vnos tekočine pred začetkom dela, med delom in po zaključku dela;
- ne smemo čakati na pojav žeje!
- omogočiti je potrebno, da so pijače primerno ohlajene (temperatura okrog 15 do 22°C);
- če fizična aktivnost traja manj kot 60 minut, je za nadomeščanje izgubljenega tekočine ustrezna običajna voda;
- če fizična aktivnost traja dlje kot 60 minut, je potrebno za nadomeščanje tekočine uporabiti tekočine obogatene z elektroliti, najboljše izotonične.

Napitek lahko pripravimo tudi sami:

- na liter vode dodamo pol čajne žličke soli in 30 g sladkorja ali medu, za okus lahko dodamo limonin sok;
- še enostavneje se lahko pripravi s sladkorjem obogateni napitek, ki je najpogosteje hipotonični in je vsekakor boljši izbor kot pa samo voda (ohlajen domači naravni sok: pol volumna soka pomaranče, limone ... in pol volumna vode; ohlajen čaj ...);
- ne priporočajo se energetske pijače in kava, ker vsebujejo kofein, ki deluje kot diuretik;
- priporoča se lahki obrok za normalno prehrano, ki bo zadostila večino dnevnih potreb po soli.

Poskrbimo, da bomo imeli na delovnem mestu ves čas vodo ali nesladkan čaj, ki ga pijemo po požirkih. Vsako uro moramo popiti 2 dl tekočine.

Vsem želim lep dopust in pazite na svoje zdravje.

Viri:

POMEN TEKOČIN V PREHRANI: NADOMEŠČANJE TEKOČINE: Marjan Bilban, Cirila Hlastan Ribič
1 Zavod za varstvo pri delu
2 Inštitut za varovanje zdravja RS
3 UL, MF, Katedra za javno zdravje

PIKNIK

DOMELA- DRUŽABNO SREČANJE 2011

Janez Šmid

Sončni žarki še niso bili dovolj močni, da bi stopili še zadnje krpe snega, že so se začele priprave na največji dogodek Domela, ki ga imajo vsi zaposleni. Da poteka vse brez zapletov, je potrebno rezervirati prostor, ansambel, šotor in postoriti vse malenkosti, ki so včasih očem skrite. Z upravo smo dorekli datum - 9.7.2011 - od takrat naprej pa je čas neusmiljeno bežal. Vsi, ki smo bili vpeti v organizacijo, smo bili v stalni pripravljenosti, da poprimemo za vsako delo, ki ga nam neusmiljeni tempo življenja narekuje. Z veliko fizične moči so priskočili na pomoč delavci iz proizvodnje pri sami postavitvi šotora, saj je sonce neusmiljeno pripekalo.

V sklopu srečanja potekajo tudi športne aktivnosti, ki pa se pričnejo že en teden pred našim skupnim druženjem. V soboto pred piknikom je potekalo tekmovanje v nogometu in odbojki. V tednu pred piknikom pa so bila izpeljana tekmovanja v naslednjih športnih disciplinah – v tenisu, pikadu ter streljanju. Na dan prireditve pa je bil odigran nogomet za ženske, street ball, odbojka na mivki za moške ter tenis. Novost na pikniku pa je bila disciplina badminton, kar je bilo za prvič velik odziv.

Na sami prireditvi je bila razglasitev rezultatov s tekmovanj naših delavcev v raznih športnih disciplinah, za varstvo naših najmlajših pa so poskrbele varuške. Pred samim začetkom razglasitve so zaplesale mažoretke iz mažoretnega društva iz Železnikov. Pokale in nagrade sta podelila direktorica ga. Rejec ter član republiškega odbora SKEI za šport g. Simon Lotrič.

Na koncu naj zapišem, da smo veseli prijetnih trenutkov, ki jih preživimo skupaj. Nasvidenje na pikniku 2012 v še večjem številu.

TEKMOVANJE V TENISU:

Ženske:

3. mesto: Fajfar Majda
2. mesto: Jakolič Veronika
1. mesto: Zgaga Martina

Moški:

3. mesto: Olič Miroslav
2. mesto: Čenčič Marko
1. mesto: Egart Mitja

TEKMOVANJE V SRELJANJU:

Ženske:

3. mesto: Thaler Beti
2. mesto: Kavčič Alenka
1. mesto: Dobravec Petra

Moški:

3. mesto: Zupanc Aleksander
2. mesto: Tralješič Armin
1. mesto: Gaber Bojan

TEKMOVANJE V PIKADU:

Ženske:

3. mesto: Strnad Darja
2. mesto: Prevc Tatjana
1. mesto: Potočnik Petra

Moški:

3. mesto: Rant Edi
2. mesto: Fejfar Borut
1. mesto: Bekš Bojan

TEKMOVANJE V BADMINTONU:

Ženske:

3. mesto: Dermota Saša
2. mesto: Strnad Darja
1. mesto: Mesec Mija

Moški:

3. mesto: Štenkler Renato
2. mesto: Maksič Dragan
1. mesto: Kavčič Jaka

SODNIKI:

Andreevski Stojan, Fajfarič Nenad, Hašič Nande, Volf Aleksander

TEKMOVANJE V STREET BALLU:

Ženske:

3. mesto: Mačke
2. mesto: Lisičke
1. mesto: Miške

Moški:

3. mesto: APEC
2. mesto: Info Team
1. mesto: Razvoj 2

TEKMOVANJE V NOGOMETU:

Ženske:

3. mesto: Sončki
2. mesto: Zvezdice
1. mest : Lunce

Moški:

3. mesto: APEC
2. mesto: Šularce
1. mesto: Dream Team

TEKMOVANJE V ODBOJKI NA MIVKI:

Ženske:

3. mesto: APEC
2. mesto: Prodaja 1
1. mesto: Prodaja 3

Moški:

3. mesto: Orodjarna
2. mesto: Montaža
1. mesto: OZI

stvarjamo gibanje

Marija Demšar

»Že sedaj imam precej mešane občutke. Kaj šele bo?« sem premišljevala pred odhodom na Irsko. Na Islandiji se je vulkan Grimsvötn spomnil, da mu v drobovju ni vse povšeči. Sedaj bruha in pošilja svoj pepel vsenaokrog. No, saj bi jaz včasih tudi kar izbruhnila od jeze, a se navadno že prej ohladim. Torej nič od tega. Da se je pa ta »raufnk« ravno sedaj moral vžgati, mi pa ni prav. Ja, če ne gremo na pot, me ne bo jezilo! Če pa gremo, me bo pa skrbelo! Lanski vulkan, ki je izbruhnil aprila, je imel za moja ušesa že takrat zelo neprijazno (beri neizgovorljivo) ime. Eyjafjallajökull. Ej, ja fala (hvala) je kul. To je pač moja priredba tega imena. Ni pa bilo čisto nič cool. Letala so bila prizemljena, potniki pa vsi nesrečni na letališčih. Tudi po več dni. Kaj pa tokrat? Poročila za Irsko, Škotsko in Anglijo te dni niso ravno vzpodbudna. Ameriški predsednik Obama je iz Dublina poletel predčasno. Iz varnostnih razlogov pač. Mi smo pa le navadni smrtniki na letalu nizkocenovnega razreda. Rayan Air bo (upam) pogumnejši.

Je pa še nekaj. Letošnji vulkan ima bolj prijazen ime Grimsvötn. Grims, grinch. Ali je kdo gledal animirani film o Grinchu? Zeleni možiček, brez srca, z veliko hudobije tam, kjer naj bi bilo srce. Na koncu pa najde sebe, svoje srce in vse je OK. Torej tudi ta vulkan mora biti prijaznejši. Pa vse bo OK.

Sedaj pa sedim na balkonu in opazujem Kovaški vrh. V stanovanju ni veliko narejenega, čeprav bi že moralo biti. Prtljaga? Ja čaka me še to. Naj jo pripravim? Ali sploh grem? Naj se premislim in ostanem doma? Potem bom šele sitna, čeprav sem lahko tudi "kar tako sitna", kot pravi Eva. Torej prtljaga. In to takoj!

In tako se upokojenka odpravlja na potovanje, ki si ga močno želi, obenem jo je pa malo strah.

Pa kaj, letela bom, čeprav sem zadnjič pred dvajsetimi leti!

V petek ob 5h zjutraj sem bila na postaji. Avtobus je tudi prišel. Naredili smo še krožno vožnjo po Železnikih. Zakaj že, pa vsem tudi ni treba vedeti. Mogoče za slovo od domačega kraja? Potnike in dobro voljo je pobiral vse do Škofje Loke. Potem pa vožnja do Benetk oziroma do njihovega letališča. Ko si po veliko letih spet na letališču, je marsikaj drugače. Ali pa tudi ne. Tisto uro prej, ko moraš biti tam, je treba nekako preživeti. Čeprav je bilo to v dopoldanskih urah, je bilo vroče. Prtljago smo oddali, potem pa čakali na zadušljivem hodniku. Ni bilo vroče le meni, tudi drugim je bilo, najbolj pa sva trpeli z Janjo. Potem pa še tista moja bela termovelurka. Prekladala sem jo po rokah. Samo dodatno gretje in napotje. Zakaj imam tega vruga sploh s sabo? Že v smeti sem jo hotela vreči! Na koncu sem jo, niti ne poravnano, kar tako stlačila v nahrbtnik. Še tam sem jo sovražila. Potem pa dokumente ven, ja na vrhu pa spet ... Kaj neki že? Termovelurka. O, kako je ta vrug od velurke prišel prav kasneje!

Samostan Klyemore abbey.

Dež, veter ... Kaj bi jaz brez nje?

No, tudi letalo smo dočakali. Sicer je to manjše letališče. Še naš Brnik oziroma letališče Jožeta Pučnika, kot se že kar nekaj časa imenuje, je precej večji. Rayan Air nas je vkrcal, nato pa vzlet. To je bilo zame vedno nekaj božanskega. Tega občutka, ki sem ga doživela vsakič, pa ne znam prav opisati. Adrenalin, evforija – mešanica obojega? Ko se letalo odlepi od tal, postane ptica. Torej sem ptica lahko tudi jaz. Spet letim in srečna sem. To še zdaleč ni moj prvi polet, močno pa upam, da tudi zadnji še ne. A vseeno je bilo tokrat malo drugače. »Kaj pa srce?« sem pomislila. Ko smo bili že nekaj časa v zraku, me je res nekaj zbadalo tam, kjer ne bi bilo treba. To sem poskušala odmisli. Hvala Bogu pa za Tadejo! Za ta dan, kot tudi za vse naslednje. Veliko sva klepetali, tako sem sploh pozabila, da bi bilo lahko kaj narobe.

Torej Dublin. Že samo ime mesta ima kar nekaj zgodovine. Tam so se izkrcali v 9. stoletju Vikingi. Postavili so trgovsko postajo ob reki in jo poimenovali dyflin, po irskem izrazu duhl linn, kar pomeni »črni tolmun«. Štiri stoletja kasneje pa pridejo še Normani. Mesto so zavzeli in ga poimenovali Dublinia. Poznamo ga kot Dublin, mogoče vsi, ki nismo Irci. Oni mu rečejo Baile Atha Cliath (naselje ob naravni plitvini). No, to je za moja ušesa čisto prijazen prevod. Irščina je pa za moje pojme »za jezik zlomit«. Kaj pomeni že tista črtica nad Á? Bog si vedi.

Nekaj mi je pa pri teh Ircih močno všeč. Imeli so težko in krvavo zgodovino. Vikingi, Kelti, Normani, pa še Angleži. Na koncu vsega hudega, kar so

Folk Park – Etnografska vas.

Dublin

prestali, so pa še vedno Irčji. Njihov jezik se uveljavlja vedno bolj. Kaj pa naš slovenski? Ali izginja? Ali bo izginil? Smo majhen narod. Nujno je znati tuj jezik ali dva. Po mobijih se današnja mladina sporazumeva po svoje. S slovensčino precej skregano, za moje pojme. Kdo jo bo ohranil? Irčji pa znajo braniti svoje ozemlje. No, saj so ga morali! Irska zemlja je dostopna vsem tujcem. Past pa tiči drugje. Vsi obrazci morajo biti izpolnjeni v irščini. To še gre. Saj ti nekdo lahko pomaga. Kaj pa naprej? Vsi nadaljnji pogovori so tudi v irščini. Torej? Nauči se irščine, ali pa zemljišča ne bo! V tem smislu bi se Slovenci tudi lahko naučili kaj od njih.

Pa smo v mestu Dublin. A le za malo časa. Peš smo se sprehodili, si noge pretegnili, da niso čisto zaspale, nato pa spet na ta naš lepi rumeni avtobus. Odpeljal nas je v Galway. To je pa mesto na zahodni obali. Torej z vzhoda na zahod, z Irskega morja pa vse do Atlantika.

Med vso vožnjo po tej deželi so me presenečale ograje. Ograje iz žive meje, kilometre in kilometre lesenih ograj vseh možnih oblik, žičnate, pločevinaste ograje (ob cestah), pa kombinacija vsega. Predvsem pa so stari mojstri znali zložiti čudovite kamnite ograje. Drugega materiala ni. Držijo pa že stoletja. Nahajajo se tudi po višjih hribih, takorekoč v ravni vrsti. Narejene so za živino – govedo, ovce, konje, najdeš pa tudi osle. Živina celo leto preživi zunaj. Povprečna temperatura je 10° C. Poleti pridejo celo od 19° C pa tudi do 23° C. To je zame nekaj idealnega. Tam ni vroče. Glede na take temperature sem sklepala, da je pozimi lahko hud mraz.

Pa ni tako. Nekih 5° C je temperatura, nižja je le redkokdaj.

Bilo je veliko vožnje, veliko vtisov, takih lepih. Pokrajina je res nekaj posebnega. Zelena ... ja, saj mora biti pri vsem tistem dežju. S Slovenijo se je ne da ravno primerjati. Naša je malo bolj »gorata«. Še naš Ratitovec je višji od njihove najvišje gore Carrauntoohill (1041m).

Irska je bolj prostrana, nižja. Pri nas je 2 milijona prebivalcev, na Irskem pa več kot 4. Velika je približno za 3,5 Slovenije. Ali smo res tako majhni? Imamo pa tudi zelo zeleno deželo. Gozdnato, prijazno, našo predvsem.

Je pa Irska res nekaj posebnega. Če je tam dež vsakdanjik, je pa zato sonce bolj na recept. Vsaj tak občutek sem jaz dobila v teh prekratkih dneh, ko smo bili tam. Ali pa je mogoče sončno le za konec tedna? Vsaj tisto nedeljo smo videli nekaj več sonca. Veter? Veter pa imajo! Predvsem ob

Dublin

Moherški klifi nad bučnimi atlantskimi valovi.

klifih. Še sreča, da tako močnega vetra pri nas ni.

Galway. Lepa soba, dobra večerja, pa utrujenost so naredile svoje. Hotela sem v posteljo. No, pa ni bilo ravno po moje. Kjer je vojska, tam ne manjka zabave, jezikanja. Kar nekaj se nas je nabralo v sobi. Povem pa lahko le to, da se že mnogo let nisem tako nasmejala. Trebuh me je še drugi dan bolet, ne vem pa, ali od smeha ali od preobilne večerje? Prej od smeha!

Potem pa še irski zajtrki. To je tudi nekaj posebnega. Tam se zjutraj res dobro in obilno naješ. Imajo pač drugačne navade. Do večerje se že nekako zdrži. Ali pa tudi ne. Časa je bilo dovolj tudi za kosilo, a so cene za mojo pokojnino tam »prehude«. Saj se lahko hraniš tudi drugače. Pri vseh teh znamenitostih in ogledih sem pozabila na vse ostalo. Na poti iz mesta Galway smo si ogledali, z avtobusom seveda, kar precej značilnosti za to državo. Irčji so krščanske vere. Leta 432 je sv. Patrick, ki je njihov zavetnik, začel pokristjanjevati Irce. Bil je sicer Anglež, a so ga že kot otroka ugrabili in odpeljali na Irsko. Tam je bil pastir. Po vrnitvi v Anglijo je postal škof, a se je po dolgih letih odločil, da se bo vrnil, ker je deželo ljubil. Tedanji prebivalci so častili sonce. Kristjani pa križ. Stari keltski spomeniki so v obliki križa, obdaja pa ga sonce. Mnogo jih je videti. Pa ruševin cerkva, stolpov in gradov. Nekatere zgradbe pa so prav lepo ohranjene. Presenetil me je okrogel stolp s stožčasto streho, ki pa ni bil edini. Vrata so bila visoko nad tlemi. Do vrat je vodila le lestev, ki so jo odstranili. Pa nekaj

Sota.

Moherški klifi.

Grobovi ob sveti reki Shannon v Clonmacnoisu.

odprtini, bolj strelnih lin kot oken. Zgradili so jih menihi. V takem stolpu so lahko ohranili svoje dragocenosti, pa tudi svoja življenja pred napadalci. Tudi ti stari stolpi, kot tudi utrdbe in gradovi, so zgrajeni iz kamna. No, saj tega materiala v deželi Irski res ne primanjkuje. Imajo pa tudi svoj kras, ki se od našega kar precej razlikuje. Je pa še bolj pust in enoličen. Premorejo tudi kraško jamo (Eno!), ki je odprta za turiste. A se z našimi po lepoti ne da primerjati. V kraju Lisdoonvarna (upam,

da sem vsaj prav napisala) imajo tudi edine terme v republiki. V tem kraju, ki mu domačini rečejo kar Lisdon (a se njim tudi jezik vali v ustih ob celi izgovorjavi), smo tudi prespali. Soba mi je bila všeč. Lahko pa dobiš tudi sobo brez oken. Kdo jo je dobil, raje niti ne povem. Mene bi tam napadla klavstrofobija. Zagotovo.

Cerkev ob dvorcu Klyemore abbey.

Na Irskem imajo tudi svojo nacionalno rastlino. Pri nas je to lipa. Njihova pa je fuksija. Dokler sem jo iskala (z očmi seveda) v posodah na oknih, ali pa si ogledovala grmičke ob cestah, ni bilo veliko uspeha. Rastejo kot drevesa!! Ne v mogočnosti naših lip, so pa kar spodobne višine. Pa tudi rododendron tam uspeva v velikanskih grmih. Toda le v nekaterih pokrajinah. Imajo tudi ogromno košeničice. Tistih lepih rumenih cvetov se ne da kar tako pozabiti.

So pa še stvari, ki jih ne moreš kar preskočiti. Ena teh je Bunratty. Grad in park. Vredno je ogleda. Oboje. V grad sedaj vodijo lesene stopnice z nekaj podesta. Ob straneh le-tega so verige. Torej je bil to v nekdanih časih dvizni

Mestece Adare je ohranilo podobo s slamo kritih hiš.

Clonmacnois

most. V prvem večjem prostoru so prebivali vojaki. Spali so kar na tleh, na slami. Od tu so vodila tudi vrata v ječo. Na koncu pa le nekaj stopnic, nato pa luknja, v katero so metali jetnike. Po pripovedovanju vodičke so umirali na grd in krut način. Nisem si je prav od blizu ogledala. So mi vrata in stopnice kar zadoščale! V višjem nadstropju pa se je nahajala grajska dvorana. Velika, prostrana, ognjišče pa kar na sredini. Ja, na sredini dvorane, na tleh! Tudi kar nekaj lepega pohištva se je nahajalo tukaj. Pa miza z

Mavzolej ob bližini dvorca.

velikimi stoli, od koder je lastnik delil pravico. Vso dvorano je pa itak imel pod nadzorom. Videli smo grajsko kuhinjo, ki je bila prav majhna za tako veliko zgradbo, in toliko ljudi. (No ja, če pa že lahko pečejo in kuhajo sredi dvorane.) Potem pa še grajska spalnica. Po čisto ozkem, zavitem stopnišču smo se povzpeli tja. Imela sem kaj slab občutek. Ozko stopnišče je bilo potrebno zato, da sovražnik ni mogel potegniti meča! Družina je tako imela možnost za pobeg. No, jaz sem bila srečna, da smo se spravili (pobegnili) od tukaj. Spraševala pa sem se, kakšno življenje so tukaj imeli v tistih časih. Precej prepišno, po mojem mnenju! Te ozke strelne line so danes sicer zastekljene. V takratnem obdobju pa tega ni bilo. Še mene bi zeblo!

Pokrajina Burren s svojo kraško podobo.

Grad Bunratty.

Oh, Connemara. Koliko lepega premoreš. Med drugim je to Kylemore Abbey. Spet en velik lep grad. Zgodovina tega je res pestra, a si človek vsega tudi ne more zapomniti. Je bilo preveč podatkov, da bi ostali v tej moji glavi. Malo naprej je še cerkva, nato pa grobnica, kjer je mož dal shraniti posmrtno ostanke svoje žene. Pripeljal pa jih je iz tujine (Afrika), kjer sta bila na potovanju. Stroški gotovo niso bili majhni. V tisti mali cerkvi vmes pa je bilo tudi kaj videti. Stebri in še marsikateri okraski so narejeni iz domačih kamnin, tukajšnjega marmorja pravzaprav. So pa v več barvah. Nekaj čudovitega. Kot je bilo tudi vse to potovanje.

Sem pa skoraj pozabila še na eno veliko značilnost. To je njihova šota. En košček sem je prinesla celo domov. Šotna barja! Kopljejo lahko bolj površinsko ali pa precej globlje. Ti kupčki šote so navadno zloženi v večje ali manjše piramide. Da se posušijo. Potem jih kurijo v domačih kaminih, ker to kurivo oddaja poseben vonj. Tega vonja nisem doživela, spraševala sem se pa, zakaj imajo njihove majhne hiše (vsaj za naše razmere) toliko dimnikov. Gotovo je eden za kamin! Pa še prav posebne »kletke« imajo na dimnikih. Niso ravno kletke, so pa zagotovo neke vrste varovala pred vsem tistim vetrom in dežjem. Dež. Dežnik? Zakaj bi ga sploh uporabila. Saj bi mi ga veter takoj obrnil. Zakaj sem nesla s sabo glavnik? Brez vezel! Samo pomoliš glavo ven, pa si lepo »vetrovno« počesan! Lak za lase? Ha!

Stolp v Clonmacnoisu.

Potem smo se pa vozili nazaj proti Dublinu. Utrujeni? Ja. V Dublinu pa še en lep nepozaben večer. Nekaj čudovitega, česar ne doživiš ravno vsak dan. Irska glasba je bila v lokalu, kjer smo imeli

Potem pa letališče. Vračamo se. Domov! Potovanje je bilo lepo, malo sem sicer zaspala. Če sem se še toliko trudila, ni šlo, da bi oči imela odprte. Skoraj bi zamudila še ves lep razgled nad Italijo, nad rekami, jezeri, gorovjem.

Pristanek, avtobus, vožnja ... Doma sem, srečna, zadovoljna, predvsem pa polna novih lepih vtisov o zeleni deželi Irski. Enkratno doživetje!

Park ob dvorcu Kylemore abbey.

Pri poslušanju vodičke.

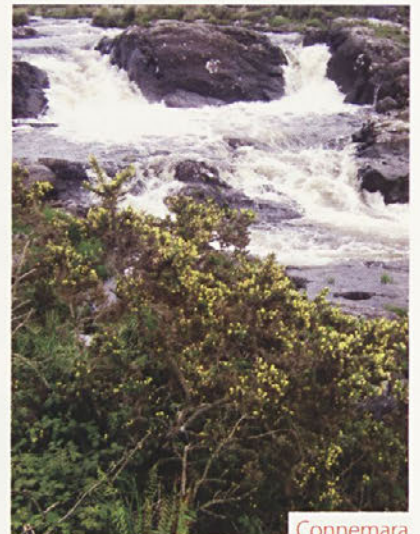
večerjo. Potem pa njihovi plesi! To si mora vsak sam ogledati, da lahko dojamem. Soba za spanje je tudi obstajala. Pa njihove zanimive pipe tudi. Pri nas je pipa ena, tam pa tega ne poznajo. Na eni strani je pipa s toplo, na drugi pa z mrzlo vodo. Nato si vodo po želji namešaš v umivalnik in se lepo umiješ. Isto velja za kad, le tuš je nekoliko podoben našemu. Žal je bilo spanja bore malo. Vsaj zame. Spodaj je bilo precej hrupno. Glasba pač (pa ne irska narodna). Ob »nečloveški uri« pa vstaneš ves »zlepljen«. Irskega zajtrka tokrat ni bilo. Na recepciji pa smo dobili popotnico pri odhodu in to z nasmehom! Ura pa 4 zjutraj! Kaj je že v embalaži? Kje je že? Malo še spim. Nasmeh in dobro željo ob odhodu pa sem si zapomnila.

Pa nas je rumeni avtobus spet lepo dostavil tja, kamor je treba. O irskih cestah bi pa lahko povedala še kaj. Naše so menda ozke?! Na to je pa treba kar pozabiti. Še cesta v Podlonek in na Prtovč je lahko boljša, širša. Se srečujeta tovornjak in priklopnik, pa še avtobus. Pestro! Tudi ogledala umaknejo, pa še vedno ni veliko prostora. Za milimetre gre. Pa zmorejo, ti irski vozniki! Pa pozdravijo se med sabo. Ni pa nobene hude krvi ali oglušujočega trobljenja. Vozijo pa itak po levi, na kar se moraš prve dni kar privaditi.

Potem pa letališče. Vračamo se. Domov! Potovanje je bilo lepo, malo sem sicer zaspala. Če sem se še toliko trudila, ni šlo, da bi oči imela odprte. Skoraj bi zamudila še ves lep razgled nad Italijo, nad rekami, jezeri, gorovjem.

Pristanek, avtobus, vožnja ...

Doma sem, srečna, zadovoljna, predvsem pa polna novih lepih vtisov o zeleni deželi Irski. Enkratno doživetje!

Connemara

Šota v Connemari.

PREHODITE

KILOMETER V ČEVLIH TISTEGA, KATEREMU PIŠETE

Komuniciranje v podjetju Domel je tudi v analizi o zadovoljstvu zaposlenih ocenjeno z nič kaj visoko oceno. Za sporazumevanje, sprejem in prenos informacij sta potrebna najmanj dva. Tisti, ki informacijo oddaja, in tisti, ki informacijo sprejema. Med njima je lahko vzpostavljena dobra komunikacijska povezava, lahko pa je slaba in predstavlja oviro. In ta ovira je običajno taka, da nekdo nekaj sporoča, tisti, ki bi moral prejeti informacijo, pa tega sporočila ne prestreže in ga ne zazna.

Pravočasna in dobra informacija ima veliko vrednost in je cenjena ter ima svojo težo. Vprašanja in odgovori, ki se porajajo kasneje, lahko nadoknadijo zamujeno, običajno pa temu ni tako, ker svoje prispeva tudi čas. Tako se več ali manj pogovarjamo le o zamujenih priložnostih. Ena takih priložnosti se pojavi vsake štiri leta, ko se pripravljajo candidature za aktivno vključevanje v organe soupravljanja in sindikata.

Skrinjico Sveta delavcev je napolnilo več vprašanj. Napisana so, a so nepodpisana. Točneje, namesto podpisa je zapisano skupina zaposlenih v Domelu. Tako se poleg napisanih vprašanj pojavlja še nekaj vprašanj, kot so: »Kdo sprašuje, kako mu posredovati odgovor, ali sploh želi odgovor...? Ker so vprašanja iz skrinjice aktualna in ker so jih obravnavali svet delavcev, sindikat, uredniški odbor glasila in poslovodstvo, smo odgovore in stališča zapisali v našem lokalnem mediju Mozaik z namenom, da dosežejo pisca in avtorja vprašanj, pa tudi druge zainteresirane zaposlene in bralce.

Vprašanja iz skrinjice so vsebinsko vezana na vsakoletno povabilo na izlet, ki je za nagrado tistim, ki so pripravljene delati v svetu delavcev in v sindikatu, pa tudi v uredniškem odboru glasila. Vrstijo se takole: **Koliko je bilo udeležencev izleta in po kakšnem ključu so se udeleženci izleta izbirali? Kakšen je bil znesek plačila izleta na posameznika? Kakšni so celotni stroški za podjetje? Kdo se za take drage izlete odloča in ali to vse krije podjetje, ne glede na to, da vsi nismo člani sindikata?** Pod temi vprašanji se nahaja tudi odgovor oziroma mnenje, da je tako nagrajevanje razsipanje denarja in da bi bilo bolj koristno razdeliti denar med tiste, ki ne morejo priti skozi mesec.

Mike Morgan je zapisal: »Prehodite kilometer v čevljih tistega, kateremu pišete.« To pove, da nekaterih stvari ni mogoče razumeti, dokler ne prevzameš določene vloge, v tem primeru delovanja zaposlenih v organih podjetja.

Za dejavnost sindikata in njegovih organov podjetje mora rezervirati sredstva. Ta so v okviru panožnih pogodb med sindikati in delodajalci. Članom izvršnega odbora poleg dolžnosti in odgovornosti pripada tudi nadomestilo ali nagrada. V Domelu je dolgoletna praksa, da se namesto denarnega nadomestila člani izvršnega odbora udeležijo nagradnega izleta.

Letošnje leto so v Domelu potekale volitve v izvršni odbor sindikata SKEI. Izvršni odbor šteje 14 članov po statutarni določbi. Zanimanje za sodelovanje v izvršnem odboru je med zaposlenimi – člani sindikata zelo skromno. Samo trije kandidati so na novo kandidirali, čeprav so tovrstne pobude s strani starega izvršnega odbora bile. V

normalnih okoliščinah se običajno zamenja polovica članov posameznega organa. Če pa zanimanja ni, pa to ni možno. Seveda gre pri tem za vprašanje, kako doseči večji interes za sodelovanje v izvršnem odboru. Očitno tudi nagradni izlet ni zadostna motivacija za delo v njem.

Podobna zgodba se je odvila lani pri volitvah v Svet delavcev Domela. Število članov sveta delavcev se je povečalo na 15 z razlogom, da razširi svoje pristojnosti na vsa podjetja skupine Domel. Pred tem je bil postavljen svet delavcev samo v matičnem podjetju. Zaposleni imajo preko sveta delavcev možnost soupravljanja podjetja v skladu z zakonodajo. Interesa za sodelovanje med zaposlenimi ni bilo veliko, kar je pokazala kandidatna lista s skromnim naborom možnih kandidatov. Zaposleni se zavedajo, da z delovanjem v organih prevzemajo tudi veliko odgovornost za sprejete odločitve, kar pa ni ustrezno podprto z denarnimi nadomestili. Za delo sveta delavcev in dejavnost je v Domelu poskrbljeno s sredstvi na osnovi pogodbe med poslovodstvom in svetom delavcev. Čeprav so bile želje posameznikov, da bi prejeli sejnine oziroma denarno nadomestilo, se je večina odločila drugače. Odločila se je, da ne zahteva denarnega nadomestila v zameno za pravico udeležbe na izletu.

Na povabilo vodstva družbe so se nagradnega izleta udeležili tudi člani uredniškega odbora glasila Mozaik. Uredniški odbor šteje enajst članov. S svojo dejavnostjo prispeva k temu, da zaposleni, upokojeanci, delničarji, sosedje in druge zainteresirane javnosti prejema informacije v obliki prispevkov o delovanju skupine Domel. Delo opravljajo volontersko, brez nadomestil, honorarjev ali avtorskih nadomestil.

Seštevek pokaže, da je bilo direktnih upravičencev za udeležbo na izletu 39, udeležilo pa se jih je 35. Lani je bil odziv slabši, udeležilo se jih je le 17, kar tudi nekaj pove.

Upravičenci do nagradnega izleta so torej določeni s pogodbami med vodstvom, sindikatom in svetom delavcev. Izvajanje dogovorov in spoštovanje zapisanega pa je pristojnost in odgovornost vodstva in uprav družb. Le-to je edino tudi pristojno

za nagrajevanje in določanje o višine nagrade. Vrednost nagrade je primerna, če so pričakovanja nagrajencev uresničena in je nagrada sprejeta. Stroški v zvezi z nagrado so lahko visoki ali nizki, kar pa je odvisno od narave nagrade, njene realizacije in seveda izbire ponudnika. Razkritje stroškov bi nagrado razvrednotilo in bi izgubila na privlačnosti. Kljub temu pa je na tem mestu treba zapisati, da je za podjetje stroškovna obremenitev manjša ob izboru primerne izleta v primerjavi z izplačilom denarnih nadomestil za opravljanje funkcij.

Motiviranost za delo v posameznih organih podjetja je s podeljevanjem nagrad večja, kljub temu pa je še vedno pod nivojem pričakovanj. To velja tudi za druga področja, kot je primer inovacijska dejavnost.

Nihče ni izključen, vsak v Domelu, ki želi prejeti tako nagrado, ima možnost ali priložnost. Vsak je povabljen, da se aktivneje vključi v organizacijo, bodisi s kandidaturo za delo v organih sindikata bodisi v svetu delavcev ali pa v uredniškem odboru, ki ima na stežaj odprta vrata za nove sodelavce.

Nagrada za opravljeno delo je izraz priznanja in spoštovanja do nagrajenca. Upravičenost in vrednost nagrade pa je subjektivna in praviloma ne odraža prave vrednosti za opravljeno delo.

Interes in motiviranost za aktivneje vključevanje zaposlenih v organe podjetja bi moral glede na rezultate, ki jih podjetje Domel ima, biti večji. V prid temu govori tudi to, da smo zaposleni pretežni lastniki podjetja. Skupaj z upokojeanci in bivšimi zaposlenimi smo edini lastnik, kar nam daje svojevrstno odgovornost, in tega se prav vsi zavedamo. To pa je že del zgodbe o informiranosti, o komuniciranju, o vprašanih in odgovorih, o vedenju, o stališčih, o predstavah, ki jih imamo o dogodkih in njihovih sodbah. Vprašanja iz skrinjice prispevajo k večji informiranosti in na svojstven način dvigajo interes za »poslušanje« in komuniciranje, kar je dobro in je tudi treba pohvaliti. Torej hvala neznanemu piscu vprašanj in mnenj.

Svet delavcev skupine Domel
IO Sindikata SKEI

ŠPORTNO

REKREACIJSKE IGRE

V Upravni enoti Škofja Loka potekajo rekreacijska tekmovanja že od leta 1981, torej že 30 let za vse občane občin Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri. Sprva so bila poimenovana kot Sindikalne igre, nato od leta 1989 kot Delavske igre in od leta 1995 Medobčinske športne igre. V letošnjem letu pa so igre dobile drugačen pristop in obliko, predvsem s tega vidika, da bi se odvijale konkretno tudi po vseh občinah. Športne igre v takšni obliki, kot so se odvijale v zadnjih letih, se tako ukinjajo in v teku so že nove igre pod novim imenom ŠPORTNO REKREACIJSKE IGRE. Te so sedaj tudi organizacijsko podprte s strani vseh štirih sodelujočih občin. Z župani je bil sprejet dogovor, da igre podpirajo, saj so resnično množične in dobrodošle.

Marjan Kokalj

V projekt so tako aktivno vključene vse občine v Upravni enoti Škofja Loka s svojimi odbori - komisijami za šport. Športne igre potekajo skozi celo leto v vseh štirih občinah upravne enote, v katerih tekmovanja izvajajo domača društva.

Nosilec novega projekta rekreacijskih tekmovanj je Športna zveza Škofja Loka, v njenem imenu pa Odbor za pripravo in izvedbo 31. ŠRI v sodelovanju z Zavodom za šport Škofja Loka.

Odbor za pripravo iger je z vsemi predstavniki občin potrdil smernice iger, panoge in pogoje za sodelovanje.

IZVAJALCI TEKMOVANJA:

Športna zveza Škofja Loka s športnimi društvi po občinah

ČASTNI ODBOR:

- župan Občine GORENJA VAS POLJANE g. Milan Čadež
- župan Občine ŠKOFJA LOKA g. mag. Miha Ješe
- župan Občine ŽELEZNIKI g. Mihael Prevc
- župan Občine ŽIRI g. mag. Janez Žakelj

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

- Aleksander Volf (Železniki)
- Boris Čajič (Šk. Loka)
- Pavle Logar (Gorenja vas - Poljane)
- Marjan Kalamar (Škofja Loka)
- Jože Rakovec (Železniki)
- Srečo Gaber (Žiri)
- Borut Malavašič (Žiri)
- Aleš Murn (Škofja Loka)

POKROVITELJI:

- Občine Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki, Žiri
- Zavod za šport in Športna zveza Škofja Loka
- Delovne organizacije, podjetja in druge ustanove

V ta namen bi Vas ponovno povabil, da se udeležite ene izmed športnih panog.

Športni pozdrav!

	moški	ženske	datum	kraj	Nosilec - Občina
Veleslalom	○	○	februar	Stari vrh	Gorenja vas Poljane
Visoški tek	○	○	maj	Visoko Poljanska dolina	Gorenja vas Poljane
Badminton	○	○	maj	Telov. OŠ Žiri	Žiri
Mali nogomet na odboj	○	—	maj	Športni park Dašnica	Železniki
Odbojka na mivki	○	○	junij	Igrišča Kavčič, Pristan	Žiri
Tenis	○	○	junij	Igrišča Kavčič, Pristan	Žiri
Atletika - štafeta	○	○	junij	Športni park Dašnica	Železniki
Kolesarski vzpon na Javorje	○	○	julij	Poljane - Javorje	Gorenja vas Poljane
Dvoranski hokej	○	—	september	Dvorana Poljane	Gorenja vas Poljane
Plavanje	○	○	september	Bazen Železniki	Železniki
Kolesarjenje-kronometer	○	○	september	Hrastnica	Škofja Loka
Mali nogomet	○	—	oktober	ŠD Poden	Škofja Loka
Kros	○	○	oktober	Poden- Podlubnik	Škofja Loka
Kegljanje	○	○	oktober	ŠD Poden	Škofja Loka
Streljanje	○	○	oktober	Vojašnica Škofja Loka	Škofja Loka
Namizni tenis	○	○	oktober	ŠD Poden	Škofja Loka
Pikado	○	○	november	Športni park Rovn	Železniki
Balinanje	○	○	november	Balinišče Trata	Škofja Loka
Šah	○	—	november	ŠD Poden	Škofja Loka
Košarka trojke	—	○	november	Telov. OŠ Žiri	Žiri
Košarka	○	—	november	ŠD Trata	Škofja Loka
Trireket	○	○	Prvo leto zgolj točkovanje športnih panog badmintona, tenisa in namiznega tenisa		

DESETI

GORSKI MARATON – 10. GM40

Janez Frelih

V soboto, 18.6.201, ob 8.00 je bil na Petrovem Brdu start 10. gorskega maratona štirih občin (Bohinj, Tolmin, Cerklje na Gorenjskem, in Železniki), ki je veljal tudi za svetovno prvenstvo v gorskem maratonu, zato je bila udeležba mednarodno pestra – iz 21 držav. Startal je 401 tekač, v cilj, ki je bil letos v Podbrdu, pa je prispelo 390 tekmovalcev (podatki organizatorja na tekaškem forumu).
Podatki proge: dolžina 37,5 km; višinske razlike – gor 2500 m, dol 2800 m; relacija: Petrovo Brdo – Črna prst – Hudajužna – Porezen – Podbrdo. Pravico nastopa je imel vsak udeleženeec nad 18 let starosti, časovna omejitev je bila 8 ur, izločanje v Hudajužni po 4,30 uri.
Na srečo organizatorja in še mnogih je zmagal Slovenec Mitja Kosovelj z neverjetnim časom 3h22min32s, naslednji uvrščeni Slovenec je bil petnajsti. Prvo uvrščena Slovenka je bila trinajsta.
Vsi podatki so na spletni strani <http://wmra.gm40.si/>.

Letos smo na omenjenem gorskem maratonu nastopili trije sodelavci iz Domela: Marjeta Jensterle, Andreja Kenda in Janez Frelih.

Glede na možne posledice smo jo vsi trije odnesli kar dobro, saj razen kakšnega vijoličnega nohta na nogi in nekaj dni toplih mišic drugih posledic ni bilo.

Naj omenim, da je zmagovalec Mitja prispel v cilj s krvavimi podplati, ker ni imel časa, da bi izpraznil pesek iz copat. Posledice čuti še danes, saj je zaradi tega moral odpovedati tekmo čez štirinajst dni.

Za vse tiste, ki jih zanima gorski maraton in imajo željo, da bi s v njem enkrat preizkusili, pa v nadaljevanju navajam nekaj podatkov iz moje zgodovine in o mojem prvem nastopu na 10. GM40.

Bolj zares tečem od leta 1999 dalje, ko so mi povedali, da imam povišan holesterol. Seveda se je stanje po pričetku s telesno aktivnostjo hitro izboljšalo, obenem pa so se povečale dolgoletne težave s hrbtenico in tako sem bil leta 2004 operiran zaradi hernie. Še vedno ni dobro, pa vendar je sedaj po sedmih letih bolje, kot je bilo.

Ves ta čas sem tekel krajše teke, udeleževal pa sem se tudi rekreativnih tekmovanj do 10 km in vsakega oktobra tudi ljubljanskega malega maratona (21.098 m).

Andreja Kenda med tekmo.

Zmagovalec Mitja Kosovelj.

Leta 2008 sem prvič šel na ogled proge GM40 – en mesec pred tekmo. Hodili smo več kot sedem ur s pavzami, nismo pa šli čez Črno prst. Zaradi bolečin v hrbtu in neutrenih mišic za tek navzdol sem si potem tekmovaljevanje odmisli. Leta 2009 sem se zopet pričel pripravljati, pa sem en mesec pred tekmo moral odnehati, ker mi hrbet ni dovolil tekanja navzdol, tako ali tako pa je tekmovaljevanje zaradi slabega vremena odpadlo. Leta 2010 sem poizkušal ponovno, pa tudi ni šlo.

Z nekaj samoaktivnosti na področju mojega zdravja se mi je v zadnjem letu stanje hrbtenice precej izboljšalo in sem lahko letos priprave le izpeljal in se udeležil tekmovanja.

Priprave na tekmo so potekale zadnje tri mesece, v smislu daljših tekov (okrog 3ure) po okoliških hribih, pa tudi po progi (v treh delih), da sem jo bolje spoznal.

Lahko rečem, da sem imel pred tekmo najvišji nivo moje osebne kondicije v življenju in sama tekma me sploh ni skrbel. Nabavil sem si tudi nove tenis copate z boljšim profilom, dva dni pred tekmo pa še gel vložke »ironman«, ki se dobijo v Hervisu in zelo ublažijo pritisk na sklepe (sedaj preverjeno).

Na dan tekme sem vstal ob 6. uri, malo pojedel, zaužil nekaj tekočine in se ob 7. uri odpeljal na Petrovo Brdo. Počutil sem se psihično in fizično pripravljen, le vreme mi ni bilo čisto všeč. Na startu je bilo že vse polno zagrehtih tekačev. Zaradi gneče sem komaj našel prostor, da sem parkirala avto. Ob 7.30 pa je pričelo deževati. Skoraj bi se premislil glede udeležbe na tekmi. »Za vsako ceno pa ne grem,« sem imel v mislih. Jožko Dakskobler – vodja tekmovanja objavi, da bo dež zagotovo ponehal, češ da so dali za mašo. Pokličem še prijatelja, če mi nese palice (prej niso dovoljene) na Črno prst, ki je bila vsa v megli. Ko pove, da je že blizu cilja, se zares preoblečem in pričnem z ogrevanjem. Ta čas preneha deževati. Še nekaj minut in startamo točno ob 8.00.

»Sedaj pa po pameti,« si rečem. Do Črne prsti nisem imel težav, pil sem pri vsaki okrepčevalnici in prvi del mi je dobro uspel – 1 ura 36 minut. Ob progi je bilo veliko navijačev (kljub megli in nekaj vetra), tako da sem moral paziti na tempo, ker navijanje povzroči, da takoj pospešiš korak in potem lahko »pregoriš«.

Črna prst – sedlo 1760 n.m., popijem zelo hladno vodo, zgrabim palice in strmo navzdol. To je moja šibka točka in precej me prehitvejajo, vendar se obvladam in tečem svoj tempo. Torej 12

km do Hudajužne in 1400 m teka navzdol. Pritečem v vas Kal, kjer je polno ljudi, ki glasno navijajo. Od tod tečem v vas Stražišče, kjer je zopet polno navijačev - še moji sosede tam navijajo. Vzdušje je tako, da te kar odnese. Še pol spusta in sem v Hudajužni. Tam pa vroče, sonce, navijačev polno. »3 ure in 3 minute - OK,« si mislim. Popijem vodo, še en kozarec rumenega, pograbim pest rozin in grem naprej. Ko nekdo reče juha, se obrnem, a vseeno odhitim naprej. Sedaj je pred mano največji hrib, Durnik (ura resnice so ga poimenovali), to pomeni 800 m višine v 3 km poti. In res po 100 m noge nočejo naprej, čeprav še nisem izčrpan. »Vraga, kaj pa je to - kriza 1?« se sprašujem. Naslonim se na palice, obstanem, nakar pride ena ženska in pravi: »Sprememba ritma, bo treba zelo počasi naprej.« Nadaljujem po polžje in po kakih 15 minutah »mi spelje« in zopet »šibam« v boljšem tempu. Proti vrhu se mi že pozna utrujenost. Na vrhu imam ravno 4 ure teka za seboj. »No, od tu bo pa lažje,« si mislim. »Vendar, kaj pa to pomeni časovno?« Več kot 4 ure še nikoli nisem tekel. Upam, da ne bo presenečenj. Se napijem in počasi zopet v rahel tek, ker se steza delno poravnava. Čez nekaj minut pa »rdeča luč«. Zbode me nad levim kolonom. »To bo krč,« se ustrašim. Takoj zmanjšam tempo, se ustavim, stegujem nogo, nekaj jih »šibne« mimo. »Kaj pa sedaj? Še približno 12 km do cilja. To je lahko konec mojega teka,« mi gre po glavi. »Kaj sem naredil narobe?« Takoj mi je jasno - spomnim se na juho, ki je nisem vzela, kar pomeni, da mi je zmanjkalo soli! Nekako le speljem. Po dveh km sledi okrepevalnica pod Poreznom. Takoj rinem prste v krožnik s soljo, polžem, pa še enkrat, popijem tekočino in še zadnji vzpon na Porezen. Šlo je počasi, pa vendar prispejem gor na 1590 n.m. Najprej prste v sol, potem pijača, malo me »pošpricajo«. Obe kolena, v katerih me špika, me komaj še držita. Posedim 1 minuto in sledi še zadnji spust, ki je dolg 7,5 km. Začenjam počasi in po pameti, da me ne ušcipne ponovno. Zopet me prehitevajo, pa nočem bolj spustiti, hočem priti do cilja. Še zadnja dva km. Palec na desni nogi že tišči. »Moram stisniti zobe, čas bo, kot bo, nima veze. Končno cilj - 5 ur 40 minut. Ma dobro za prvič, lahko bi bilo 0,« se mi podi po glavi.

Janez Frelj med tekom.

Ko se opomorem, si čestitam s sotrpini, opravičujemo vsak svoj rezultat s težavami in mukami, še pivo, dva ali pa tri, da priteče zopet voda (gremo na wc) in potem smo kmalu na 11GM.

Počakam še razglasitev. Bilo je res ganljivo in bučno v polnem šotoru, ko razglasijo zmagovalca Mitja - Slovenca. Potem povabijo še našega župana Mihaela Prevca, da pride podeliti kolajne ostalim. Miha je bil edini od štirih županov (štiri občine), ki je progo tudi pretekel. Doživel je tak aplavz, kot bi zmagal - čestitke županu, je zelo popularen med športniki.

Torej, če povzamem, ni bilo lahko, krize in muke so, vendar vzdušje neverjetno, ob celi trasi veliko spodbudnih navijačev, najbolje pa je, ko si v cilju. To je treba doživeti. Do naslednjega GM40 je še 11 mesecev in lahko se nanj pripravite.

Komentar Marjete in Andreje:

Marjeta Jensterle - 5 ur 50 minut:

Sem mislila, da bom šla bolje, pa sem imela v Durniku krče, proti cilju pa težave s prepono, kar ni bilo še nikoli. Sicer mi gre bolje navzdol. Imam dva vijolična nohta na nogi, večji posledic pa ni. Seveda grem tudi na enajsetga.

Andreja Kenda - 5 ur 56 minut

Sem zadovoljna, super je bilo, nimam posledic, razen enega vijoličnega nohta na nogi. Uživam na taki tekmi in bom še šla.

Marjeta Jensterle na zmagovalnih stopničkah.

Marjeta Jensterle med tekom.

ŠPORTNO

SREČANJE

Marjan Kokalj

V soboto, 4.6.2011, se je v športnem parku Rovn v Selcih odvijal glavni del športnega srečanja podjetij Selške doline. Kljub težavam z vremenom smo tekmovanje uspešno spravili pod streho. Tekmovanje se je odvijalo v šestih športnih panogah, pri katerih se glede na končno uvrstitev podeljujejo tudi točke, katerih seštevek določa končno skupno uvrstitev posameznega podjetja ali organizacije. Poleg panog, ki štejejo za končno uvrstitev, so se udeleženci lahko pomerili tudi v balinčkanju. Panoga v letošnjem letu še ni štela za skupno uvrstitev, vendar pa jo v prihodnjih letih, če bodo tekmovalci za to zainteresirani, lahko vključimo v seštevek za končno uvrstitev.

Tekmovalci se med seboj pomerijo v različnih disciplinah: nogomet na travnatem igrišču, street ball, tenis, pikado, streljanje z zračno puško, odbojka na mivki moški in odbojka na mivki ženske.

Športnega srečanja so se poleg zaposlenih v Domelu udeležili tudi zaposleni v Alplesu, Indramatu, Niku, podjetniki pod okriljem Občine Železniki in Obrtne zbornice Škofja Loka, člani KŠSD in zunanji delavci.

Z veseljem lahko povem, da so zaposleni, ki so zastopali Domel, po enoletnem premoru ponovno osvojili skupno zmago.

VSEKIPNI REZULTATI

	Nogomet	Street ball	Tenis	Pikado	Odbojka moški	Odbojka ženske	Streljanje	SKUPNO
1.Domel	70	40	70	40	50	30	20	320
2.Zunanji	50	20	60	50	60	0	60	300
3.Podjetniki	60	0	30	60	70	40	30	290
4.KŠSD	20	50	40	10	40	10	50	220
5.Indramat	40	10	50	0	20	20	0	140
6.Alples	30	0	20	20	10	0	40	120
7.Niko	10	30	10	30	30	0	10	120

Ob istem številu točk odloča več boljših uvrstitev (prvih, drugih mest). V kolikor so ekipe še vedno izenačene, odloča najboljša uvrstitev druge ekipe.

Točkovanje: ZADNJI 10 TOČK, PREDZADNJI 20 IN TAKO DALJE DO PRVEGA MESTA.

(V kolikor nastopa v disciplini vseh sedem podjetij, zmagovalec prejme 70 točk, v kolikor sodeluje pet ekip, dobi zmagovalec 50 točk.)

REZULTATI PO POSAMEZNIH ŠPORTNIH PANOGAH:

NOGOMET:

SKUPINA A:

- KŠSD
- DOMEL 1
- PODJETNIKI
- ALPLES

SKUPINA B:

- DOMEL 2
- NIKO
- INDRAMAT
- ZUNANJI

1.	09:00	KŠSD : DOMEL 1	0:3
2.	09:35	PODJETNIKI : ALPLES	1:1
3.	10:10	DOMEL 2 : NIKO	2:1
4.	10:45	INDRAMAT : ZUNANJI	1:0
5.	11:20	KŠSD : PODJETNIKI	2:5
6.	11:55	DOMEL 1 : ALPLES	3:0
7.	12:30	DOMEL 2 : INDRAMAT	0:4
8.	13:05	NIKO : ZUNANJI	1:6
9.	13:40	DOMEL 1 : PODJETNIKI	1:4
10.	14:15	KŠSD : ALPLES	0:3
11.	14:50	DOMEL 2 : ZUNANJI	0:5
12.	15:25	NIKO : INDRAMAT	0:3
13.	16:00	INDRAMAT : DOMEL1	0:1
14.	16:35	PODJETNIKI : ZUNANJI	1:0
15.	17:10	3. MESTO INDR. : ZUN.	2:3
16.	17:20	DOMEL1 : PODJETNIKI	1:0

Igralni čas 2 x 14 minut v skupini in 2 x 14 minut polfinale in finale. 6 igralcev + vratar, pravila Divje lige. V skupini igrajo vsak z vsakim. Odloča število točk, medsebojno srečanje in »penali« v primeru, da sta ekipi igrali neodločeno v polfinalu.

STREET BALL:

5 ekip, igrali so vsak z vsakim.

Končni vrstni red:

- KŠSD
- DOMEL
- NIKO
- ZUNANJI
- INDRAMAT

ODBOJKA NA MIVKI - MOŠKI:

Igralo je 14 ekip. Končni vrstni red:

- Podjetniki 1
- Zunanji 3
- Domel 1
- KŠSD 1

ODBOJKA NA MIVKI - ŽENSKE:

Sodelovalo je 5 ekip, končni vrstni red:

- PODJETNICE
- DOMEL 2
- DOMEL 1
- INDRAMAT
- KŠSD

STRELJANJE:

ekipno:

1. ZUNANJI	101
2. KŠSD	92
3. ALPLES	86
4. PODJETNIKI	83
5. DOMEL	71

posamezno:

1. JANI ŠUŠTAR – KŠSD	40
2. RENATO ŠTENKLER – DOMEL	38
3. TOMAŽ PRELEC – NIKO	36
4. BORIS KEJŽAR – PODJETNIKI	35

PIKADO:

Sodelovalo je 12 ekip, končni vrstni red:

- Podjetniki 1
- Zunanji 1
- Zunanji 3
- Podjetniki 2
- Zunanji 2
- Domel 2

TENIS:

posamezno:

- Miran Šturm
- Robert Ozanič
- Lado Hašič
- Matija Šturm

Za konec pa se je potrebno zahvaliti vsem, ki so na kakršen koli način omogočili izpeljavo športnih iger, in vsem, ki so na njih sodelovali.

Lep športni pozdrav!

KOLESARSKA

DIRKA ZA ZLATO ČIPKO 2011

Leto je naokrog in v športnem društvu Kamikaze smo se pripravljali na izvedbo naše najodmevnejše prireditve. Celoten projekt je potekal brez večjih zapletov, tako da smo v soboto zjutraj pripravljeni pričakali udeležence. Tokrat se jih je iz cele Slovenije nabralo 176. Zaradi dobro znanega problema s cesto je to kar zavidljiva številka. Marsikdo sicer reče, da razume, da na dinamiko popravil nimamo nobenega vpliva, vseeno pa ga naslednje leto ni več. Kljub temu pa je lepo število kolesarjev, ki se prireditve z veseljem udeležujejo.

Roman Prezelj

Kljub temu da je prireditev v juliju, ko naj bi bilo vreme dokaj stanovito, smo se zadnjih nekaj let borili z nekoliko slabšimi vremenskimi razmerami. Letos pa je narava pripravila pravo poletno pravljico. Termometri so pokazali temperature okrog 30 stopinj C, kolesarji pa so se zaradi tega še bolj potili na poti. Najtežje je bilo priti v Sorico, saj spremenjena trasa proge poteka preko Sorškega Potoka do šole v Sorici, nato pa se spusti do glavne ceste. Od tu dalje pa so udeleženci peljali po ustaljeni poti.

Spremenjena proga in pa vročina sta terjali svoj davek. Čas, potreben za zmago nad progo, se je kar malo podaljšal. Poleg tega so imeli nekateri tekmovalci težave z opremo.

Podrobnejši rezultati ter nekaj slikovnega gradiva je oz. bo na razpolago na domači strani ŠD Kamikaze (www.kamikaze.si). Celotna prireditev pa ne bi bila izvedljiva brez nesebične pomoči lokalnih podjetij. Med njimi je tudi Domel. Domačemu podjetju, ter tudi ostalim, se še enkrat prav lepo zahvaljujem.

Končni rezultati:

Absolutno moški:

1. Ikič Goran 0:40:09
2. Golob Aljaž 0:41:25
3. Grošel Žiga 0:41:48

Absolutno ženske:

1. Svetik Danijela 0:49:53
2. Benedik Barbara 0:51:59
3. Žakelj Rada 0:52:21

Kolesarska dirka je potekala tudi za občinsko prvenstvo občine Železniki. Tudi tu so udeleženci dosegli lepe rezultate:

Absolutno moški:

1. Gortnar Mario 0:43:53
2. Frelih Zvone 0:48:23
3. Primožič Uroš 0:50:56

Absolutno ženske:

1. Gartner Irena 1:02:16
2. Nastran Petra 1:05:58
3. Tolar Helena 1:25:39

Katarina Prezelj

Antonov Anton, Arzarjov Vili pa Mažicov Uroš so 3=PJANČKI. Hej, stvari niso take, kot se zdijo! Govorimo o rock'n'roll skupini iz Železnikov, ki letos praznuje 15. obletnico. Zadnji od zgoraj naštetih, Uroš, je odgovarjal na moja vprašanja.

Torej, če predstaviva zasedbo: Anton Globočnik (bobni in vokal), Uroš Koblar (bas in vokal), Vili Šmid (kitarist). Je zasedba ista že od vsega začetka?

To je zasedba, ki je in bo ostala nespremenjena od prvega do zadnjega dne. Vsak od nas je nezamenljiv, netipičen karakter in prav ta barvitost nas združuje v nerazstavljivo celoto. Imamo vzpone in padce, se kdaj tudi na smrt skregamo, toda na koncu vedno ugotovimo, da eden brez drugega pač ne moremo ... in tako ustvarjamo dalje. Trenutno smo v zmernem vzponu in delamo pesmi za 3. album, ki bo izšel nekega lepega dne.

Seveda ne morem kar tako mimo vašega imena. Kakšne okoliščine so botrovale pri izbiri?

Do leta 1994 sva z Antonom igrala v skupini Drajfuzz, Vili pa še kakšno leto več v skupini Marija Huanita. Ko smo nekega dne, najbrž v kakšni gostilni, ugotovili, da smo postali »brezposelni«, smo se zmenili, da poskusimo »mal špilat«. Kot tudi že prej, smo takoj začeli ustvarjati lastno avtorsko glasbo, ki pa najprej ni imela besedil. Ko je nastopil trenutek za prvi nastop v nekdanjem Jazz klubu v Kranju, tam nekje med božičem in novim letom leta 1996,

Vili na vajah.

3=pjančki med nastopom.

nismo imeli nobenega imena, zato smo nastopili kot »band N'Č«! Ko smo v svoje komade začeli potapljati še besedila, so nastale pesmi, ki jih na koncertih igramo še dandanes: Štenge, Sila je masa krat pospešek in Žetor 7745. Ime N'Č ni zažigalo več, zato smo se odločili za ime Trije Pjančki. Vsakdo pomisli, da gre pri imenu za to, da ga daš »na zob«, pa temu ni tako. V tistem času bi mladi še kako potrebovali nek mladinski klub, kjer bi bandi, ki jih v tistem času ni bilo malo, lahko ustvarjali, imeli vaje in prirejali koncerte. Na žalost ga ni bilo in ga še danes ni! Zato smo bili primorani v sklopu društva ROV koncerte delati po gostilnah, največ v takratni Zlatici. Ker vsa propaganda poteka v smeri zdravega življenja, na občini pa ni in ni posluha za mladinsko, malo manj »mainstreamovsko«, če ne že kar gostilniško kulturo, smo si naredili to hudomušno ime, gostilniški ustvarjalci: 3=Pjančki.

Besedila vaših pesmi so napisana v slengu. Če omenim nekaj naslovov: Jest sm zmatran, Skoz okn gledam, Štenge, Pijača, ki veselje vrača, TV-šop ... Lahko bi rekla: »Zgodbe, ki jih piše življenje. Kaj sporočate s svojo glasbo?«

Ustvarjamo pesmi, ki imajo zvezo z realnostjo in ne le nekaj v stilu oblački, sončki, bla, bla ... najraje pa govorimo o temah, ki so vzete iz vsakdanjega življenja in so tako »preproste« ali bolje povedano tako »kruto realne«, da ostalim glasbenikom niso zanimive. Koliko skladb poznaš o položnicah, traktorjih, TV-prodaji, delu v »fabriki«...? Vsa ta področja pokrivamo mi, ker so del našega vsakdana.

»Na cest gori vsaka tretja javna luč, toj zato, ker žarnice so fuč. Na cest so take lukne, de te lohk čez balanco f ... Nam smenal dokumentarca, ker na občin zmanjkal je dnarca ... « pojete v eni izmed pesmi.

Ker praznujemo letos 15-letnico delovanja, smo na razne konce naslovili tole prošnjo za finančno pomoč pri izvedbi projekta »Dokumentarec o skupini 3=PJANČKI«:

Za sabo imamo lepo zalogo avtorske glasbe v pristnem domačem dialektu, ki smo jo vedno s ponosom predstavljali na nastopih širom Slovenije. V svoji karieri smo nastopali od Maribora do Kopra, Raven na Koroškem do Novega mesta in marsiklje vmes, največkrat pa kar v bližnji okolici. Kot velik uspeh si štejejo nastop na največjem slovenskem rock festivalu, »Rock Otočec«, kar ni uspelo še nobeni skupini iz našega konca, in izdajo CD plošč izdanih v samozaložbi, kjer smo sami opravili vse od pobrenkov, snemanja, designa, do distribucije ... V vsem tem obdobju smo marsikakšen dogodek zabeležili tudi na filmski trak. Ob jubileju bi radi ves material spravili v eno smiselno

Nastop leta 1999.

celoto in naredili dokumentarec. V njem bi predstavili nastope, posnete v raznih klubih in festivalih po Sloveniji, vse skupaj pa začinili s pristnimi »železn'karskimi« komentarji ...

Na kratko, »fehtamo dнар, daj šta daš!«

V imenu skupine se zahvaljujem za razumevanje drugačnosti pristojnim v podjetju Domel, še posebej Sandiju, ker ste nam priskočili na pomoč in »pritaknili lep delež« pri izvedbi projekta, ki ga nameravamo izpeljati do konca leta in bo pokazal nepozabne trenutke, ki smo jih preživeli, skupini pa to predstavlja neprecenljivo zgodovinsko vrednost. Hvala!

Izkoriščam tudi to priložnost, da javno izrazim svoje mnenje: Prošnjo za sponzorstvo smo naslovili tudi na Občino Železniki, katere del (na žalost samo kot davkoplachevalci) smo. Sram me je, da imamo tako situacijo in občinsko oblast, ki v odgovoru na prošnjo napiše, da nam ne more prispevati niti evra. Nismo si mogli kaj, da ne bi naredili iz tega en komad - to je ta, katerega tekst navajaš.

V teh 15 letih se je nabralo tudi precejšnje število nastopov. Je kakšen nastop, ki se ga še prav posebno rad spomniš?

Na koncertih se nam je zgodilo že vse mogoče: od letečih steklenic mimo glave, do ljudi, ki pridejo in pojejo z nami, plešejo med nami, kakšen »kapsl« včasih celo zaspi na odru. Redni lokalni oboževalci nam prinesejo med koncertom kakšen drink, izredni škojeloški pa vedno en »sadjevček«, ko pojemo o tem, kako se le-ta skuha ... Vsak koncert je nekaj posebnega, vsi pa imajo skupno to, da v tistem trenutku, ko »špilamo«, ne obstajajo žene, otroci, položnice, »fabrika«, kreg ... Ne obstaja nič drugega kot »muskа, rokenrol, glava na OFF pa gasa ...« Nekaj najlepšega je, ko gremo na koncert kam izven doline, ko ljudje s Primorske, Štajerske, žabarji ... znajo na pamet naše komade. Še lepše pa je takrat, ko VSI poznajo naše komade, to pa se lahko zgodi le v Železnikih in Škofji Loki.

Kako je s koncerti danes?

Koncertov nimamo prav veliko, saj se z glasbo ukvarjamo za hobi in ne zaradi denarja. Gremo »špilat«, ko nas kdo kam povabi. Včasih je to trikrat na mesec, lahko pa tudi pol leta ne gremo nikamor. Situacija s koncerti se je povsod po državi precej poslabšala v primerjavi 10-15 let nazaj.

Nastop leta 2003.

Uroš med koncertom.

Se še spomniš koncertov v kulturnem domu? Bili so skoraj vsak teden. Danes? Kulturni dom je zaprt že četrto leto!? (Ima me, da bi zaklel, pa bi raje občinarjem priporočil, da si preberejo kakšen esej Iva Brnčiča, še posebej tistega o kulturi!) Imaš KRAWAL in ZELEFEST. Ostalo: gasilske veselice, 3 x a la »čuki« (namenoma z malo!) ... Za ansamble, ki v poplavi kiča še vedno delajo svojo glasbo, pa v Železnikih ni prostora. V našem koncu ni prisotne »koncertne kulture«. Vzrok je v pomanjkanju enega dobrega kluba s kapaciteto 100-200 ljudi, s primerno infrastrukturo in na taki lokaciji, da ne greš sosedom takoj na jetra. To bi MORAL biti občinski projekt, ki bi moral biti že zdavnaj speljan, ne pa vsa ta nepregledna križišča, znaki za prehod ceste v razmaku 10 m, asfalt pred »štalo«, škarfa na škarfo ... »Rabmo koncertni klub! Pika, konc. (Sej vem, de ga ne bo, se pa zde, ko sem to reku, bolj počutm.)«

Kje pa vadite?

Edini »plac«, kjer še lahko ustvarjamo vsi nekomercialni, nepopularni, nezaželjeni bendi v Železnikih, je pri Alešu Žumru na Trnju, ki nam (namesto za to pristojnih institucij) v lastnih prostorih nesebično omogoča kreativno ustvarjanje. Vem, da bo hud name in me bo poslal nekam, pa vseeno: »Hvala, Šembrek.«

Še en bolj lahkoten zaključek: »Kašn traktor pa mate?«

»Tavelkga Zetorja 7745 i turbo 16V, k ma reduktor pa 22 prestav.«

»Kok pa vrt uštimaš?«

»Z motokultivatorjem.«

Ti dve vprašanji sem si sposodila iz komada Zetor. Kdo piše glasbo, besedila?

Vsak počasi zgradi svoj inštrumentalni del skozi improvizacijo na vajah, besedila pa piševa z Antonom, ker sva v duetu eni dve »dost hudi železn'karski lajni... ane?«

3=PJANČKI imajo tudi svojo internetno stran, tam se lahko izve še marsikaj: www.trijepjancki.si.

Da bi le dočakali tudi koncertni klub! Hvala, Uroš, za sodelovanje.

Na vajah.

Miro Kačar

Po celoletnem iskanju najprimernejših vsebin je bilo Groharjevo leto v dokončni obliki predstavljeno na novinarski konferenci 22. decembra 2010 v slikarjevi rojstni hiši v Sorici. Na predlog župana g. Mihaela Prevca, ki ima veliko zaslug, da praznovanje nemoteno poteka, je svet občine Železniki sprejel odlok, s katerim razglša 2011 za Groharjevo leto. K temu projektu je zelo ustvarjalno pristopila tudi občina Škofja Loka z županom mag. Mihom Ješetom.

Počasi, previdno a vztrajno se je širil glas o Groharjevi 100-letnici iz Sorice na vse strani.

Mediji so začeli dojemati, da ne gre zgolj za dejavnost domačega Prosvetnega društva Ivan Grohar in Muzejskega društva Železniki, da gre za vsebine, ki zadevajo slovenski narod. In temu primerno so se začele odzivati tudi medijske hiše s svojimi reportažami in strokovnimi članki. Veliko pripomorejo, da se glas o Ivanu Groharju širi v slovenski prostor. Edina, ki še vedno vztrajno molči, je slovenska televizija, ki požegna zgolj to, kar zraste in raste v Ljubljani. Zamudila je enkratno priložnost, da z dejanji dokaže svoje kulturno poslanstvo tudi izven glavnega mesta, vsaj na treh pomembnejših dogodkih leta. Prvi je bil na ljubljanskem Navju, kjer so župani občin Ljubljana, Škofja Loka in Železniki skupno položili venec na Groharjev grob. Drugi, strokovno najodmevnejši, dogodek je bilo odprtje razstave Groharjevih portretov na loškem gradu, tretji, najzlahtnejši, pa spominska proslava ob njegovem spomeniku v Sorici, ki je bila prenesena v dvorano. Mislim, da bodo ti trije dogodki za vedno zaznamovali letošnje Groharjevo praznovanje. Njim ob bok vsekakor sodi tudi

Nastop Petra Lovšina.

Slovenski oktet na spominski slovesnosti.

aprilski koncert tenorista Janeza Lotriča in pianista Toneta Potočnika v Sorici.

Že na samem začetku ja bil ustanovljen 5-članski odbor, ki naj bi bdel nad izvajanjem dejavnosti, zaupanih domačemu Prosvetnemu društvu in Muzejskemu društvu Železniki. Sprva je imel tudi nalogo ustvarjati pogoje za postavitev spominskega obeležja, kar pa se je začasno odmaknilo v prihodnost. Prepričan sem, da ne za dolgo. Tudi druga društva v občini svoje že tradicionalne prireditve namenjajo Groharjevemu spominu. Groharjev veleslalom, pohod, tek, proslava ob kulturnem prazniku, čipkarski dnevi...

Veliko je še v programu. Omenim naj le najbolj vsestransko prireditev leta. 28. oktobra bo v Sokolskem domu v Škofji Loki nekakšen povzetek dogajanj skozi celo leto. Ob sodelovanju s Centrom za socialno delo Škofja Loka bo prireditev imela tudi socialno noto. Veliko lepega in zanimivega bo videti in slišati ob tej priložnosti.

Izvajanje programa ni bilo niti enkrat pod vprašajem, kljub nekaterim vmesnim

Razstava slik Matevža Jenšterla.

Otvoritev razstave Sorški slikarji.

zpletom. Veliko podjetij je pripravljeno donirati posamezne prireditve in vsem, ki pomagajo pri tem projektu, se bomo na tej prireditvi v Sokolskem domu tudi javno zahvalili. Medijem, šolam, podjetjem, ustanovam, posameznikom in skupinam... Samo vztrajajmo, saj smo že na pol poti. Osebnost pa sem še vedno prepričan, da bi morali biti v letošnjem letu najbolj glasni in predvsem samoiniciativni prav Groharjevi stanovski tovariši in njihove ustanove. Kajti same besede so premalo, štejejo dejanja. Upam, da bo prav po zaslugi medijskih prizadevanj in dejavnosti šolskih ustanov Ivanov glas segel tudi v deveto vas in morda, morda ostal tam tudi po zaključku praznovanja Groharjevega leta. Kaj je že opravljenega in kaj še bo, je najbolj razvidno iz priloženega programa. Želim, da bi se čim večkrat srečavali na prireditvah.

GROHARJEVO LETO 2011 - PROGRAM

22. december 2010	Novinarska konferenca v Sorici
16. januar ob 16. uri	Predstavitve programa in nastop Grudnovih Šmikel v Groharjevi dvorani v Sorici
5. februar	Proslava ob kulturnem prazniku posvečena Ivanu Groharju v Železnikih
11. februar ob 16. uri	Razstava o Ivanu Groharju v Muzeju Železniki
13. februar ob 10. uri	Groharjev veleslalom na Soriški planini
20. april ob 10. uri	Polaganje venca na Groharjev grob na ljubljanskem Navju
25. april ob 20. uri	Koncert tenorista Janeza Lotriča in organista Toneta Potočnika v cerkvi v Sorici
11. junij od 8. - 17. ure	Shod slovenskih in zamejskih umetnikov v Sorici in dan odprtih vrat Groharjeve hiše
11. junij ob 17. uri	Spominska slovesnost ob spomeniku v Sorici, z nastopom Slovenskega okteta in Petra Lovšina
11. junij ob 20. uri	Akustični koncert Petra Lovšina s Španskimi borci v Sorici
11. do 15. junij	Likovno srečanje slovenskih študentov slikarstva v Sorici
19. junij ob 17. uri	Odprtje razstave sedmih soriških slikarjev (Groh. hiša)
1. julij ob 20. uri	Občinski praznik občine Železniki in 100 let Prosvetnega društva Ivan Grohar Sorica – v Sorici
14. – 17. julij	Čipkarski dnevi – Železniki
27. avgust ob 14. uri	Pohod po Groharjevi poti iz Sorice v Heblarje
9. september	Razstava del študentske likovne kolonije v Muzeju Železniki
10. september	Groharjev tek v Sorici
14. september	Slikarska razstava Mira Kačarja v Galeriji KRVINA – Gorenja vas
oktober 2011	Razstava del učencev po slovenskih šolah
28. oktober	Slikarsko glasbeni dogodek v Sokolskem domu v Šk. Loki
20. november	Zaključek Groharjevega leta – v Sorici

DOMEL®

Ustvarjamo gibanje

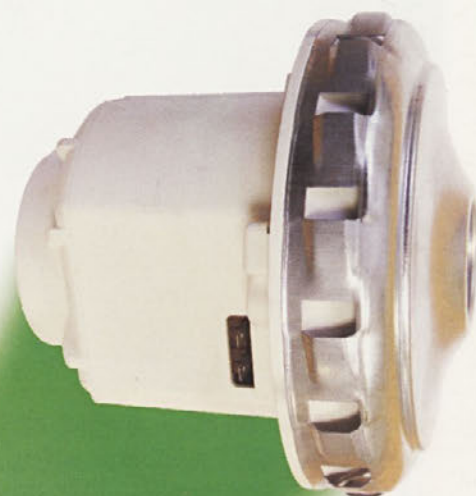
Vrh
je dosegljiv tistim,
ki premagajo ovire

Generacija vakuumskih motorjev 467 ima vtakane številne ideje, ki odpirajo vrata inovativnemu procesu v industriji sesalnikov, čistilnih strojev, čistilni tehniki...

Motorji so razviti na temeljih petintridesetletne tradicije s sodobnimi razvojnimi orodji, ki na osnovi genskih algoritmov opravijo izbor najboljših rešitev med dobrimi. So manjši, močnejši lažji, tišji, vzdržljivi, učinkoviti, porabijo manj energije in so okolju prijaznejši.

Odlikuje jih možnost uporabe energijske nalepke.

ZELENA LINIJA

INOVACIJE

Domel, d.o.o.

Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija

Tel.: 04 51 17 100, Fax: 04 51 17 106, www.domel.si, e-mail: info@domel.si